

CODUL PENAL din 17 iulie 2009

([LEGEA nr. 286/2009](#))

EMITENT • **PARLAMENTUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 510 din 24 iulie 2009**

Data intrării în vigoare 01-02-2014

Formă consolidată valabilă la data 20-11-2023

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 11-11-2023 până la data de 20-11-2023

Notă

Prin art. I din [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 14 din 5 februarie 2017](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 101 din 5 februarie 2017 a fost abrogată [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2017](#) pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 1 februarie 2017.

În consecință, devin inaplicabile toate modificările și completările dispuse de art. I din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României nr. 92 din 1 februarie 2017.

Prin [LEGEA nr. 8 din 24 februarie 2017](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 144 din 24 februarie 2017 a fost respinsă [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2017](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 92 din 1 februarie 2017.

Partea GENERALĂ

Titlul I - Legea penală și limitele ei de aplicare	art. 1-14
Capitolul I - Principii generale	art. 1-2
Capitolul II - Aplicarea legii penale	art. 3-14
Secțiunea 1 - Aplicarea legii penale în timp	art. 3-7
Secțiunea a 2-a - Aplicarea legii penale în spațiu	art. 8-14
Titlul II - Infracriune	art. 15-52
Capitolul I - Dispoziții generale	art. 15-17
Capitolul II - Cauzele justificative	art. 18-22
Capitolul III - Cauzele de neimputabilitate	art. 23-31
Capitolul IV - Tentativa	art. 32-34
Capitolul V - Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	art. 35-45
Capitolul VI - Autorul și participanții	art. 46-52
Titlul III - Pedepsele	art. 53-106
Capitolul I - Categoriile pedepselor	art. 53-55
Capitolul II - Pedepsele principale	art. 56-64
Secțiunea 1 - Detențiunea pe viață	art. 56-59
Secțiunea a 2-a - Închisoarea	art. 60
Secțiunea a 3-a - Amenda	art. 61-64
Capitolul III - Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	art. 65-70
Secțiunea 1 - Pedepsa accesorie	art. 65
Secțiunea a 2-a - Pedepsele complementare	art. 66-70
Capitolul IV - Calculul duratei pedepselor	art. 71-73
Capitolul V - Individualizarea pedepselor	art. 74-106
Secțiunea 1 - Dispoziții generale	art. 74
Secțiunea a 2-a - Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante	art. 75-79
Secțiunea a 3-a - Renunțarea la aplicarea pedepsei	art. 80-82
Secțiunea a 4-a - Amânarea aplicării pedepsei	art. 83-90
Secțiunea a 5-a - Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	art. 91-98
Secțiunea a 6-a - Liberarea condiționată	art. 99-106
Titlul IV - Măsurile de siguranță	art. 107-112
Capitolul I - Dispoziții generale	art. 107-108
Capitolul II - Regimul măsurilor de siguranță	art. 109-112
Titlul V - Minoritatea	art. 113-134
Capitolul I - Regimul răspunderii penale a minorului	art. 113-116
Capitolul II - Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	art. 117-123

Capitolul III - Regimul măsurilor educative privative de libertate	art. 124-127
Capitolul IV - Dispoziții comune	art. 128-134
Titlul VI - Răspunderea penală a persoanei juridice	art. 135-151
Capitolul I - Dispoziții generale	art. 135-137
Capitolul II - Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice	art. 138-145
Capitolul III - Dispoziții comune	art. 146-151
Titlul VII - Cauzele care înlătură răspunderea penală	art. 152-159
Titlul VIII - Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	art. 160-164
Titlul IX - Cauzele care înlătură consecințele condamnării	art. 165-171
Titlul X - Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	art. 172-187

Partea SPECIALĂ

Titlul I - Infracțiuni contra persoanei	art. 188-227
Capitolul I - Infracțiuni contra vieții	art. 188-192
Capitolul II - Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	art. 193-198
Capitolul III - Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	art. 199-200
Capitolul IV - Agresiuni asupra fătului	art. 201-202
Capitolul V - Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	art. 203-204
Capitolul VI - Infracțiuni contra libertății persoanei	art. 205-208
Capitolul VII - Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	art. 209-217
Capitolul VIII - Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	art. 218-223
Capitolul IX - Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	art. 224-227
Titlul II - Infracțiuni contra patrimoniului	art. 228-256
Capitolul I - Furtul	art. 228-232
Capitolul II - Tălhăria și pirateria	art. 233-237
Capitolul III - Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	art. 238-248
Capitolul IV - Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	art. 249-252
Capitolul V - Distrugerea și tulburarea de posesie	art. 253-256
Titlul III - Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat	art. 257-265
Capitolul I - Infracțiuni contra autorității	art. 257-261
Capitolul II - Infracțiuni privind frontiera de stat	art. 262-265
Titlul IV - Infracțiuni contra înfăptuirii justiției	art. 266-288
Titlul V - Infracțiuni de corupție și de serviciu	art. 289-309
Capitolul I - Infracțiuni de corupție	art. 289-294
Capitolul II - Infracțiuni de serviciu	art. 295-309
Titlul VI - Infracțiuni de fals	art. 310-328
Capitolul I - Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	art. 310-316
Capitolul II - Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcă	art. 317-319
Capitolul III - Falsuri în înscrisuri	art. 320-328
Titlul VII - Infracțiuni contra siguranței publice	art. 329-366
Capitolul I - Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate	art. 329-333
Capitolul II - Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	art. 334-341
Capitolul III - Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	art. 342-347
Capitolul IV - Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	art. 348-351
Capitolul V - Infracțiuni contra sănătății publice	art. 352-359
Capitolul VI - Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	art. 360-366
Titlul VIII - Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	art. 367-384

Capitolul I - Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	art. 367-375
Capitolul II - Infracțiuni contra familiei	art. 376-380
Capitolul III - Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	art. 381-384
Titlul IX - Infracțiuni electorale	art. 385-393
Titlul X - Infracțiuni contra securității naționale	art. 394-412
Titlul XI - Infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate	art. 413-437
Capitolul I - Infracțiuni săvârșite de militari	art. 413-431
Capitolul II - Infracțiuni săvârșite de militari sau de civili	art. 432-437
Titlul XII - Infracțiuni de genocid, contra umanității și de război	art. 438-445
Capitolul I - Infracțiuni de genocid și contra umanității	art. 438-439
Capitolul II - Infracțiuni de război	art. 440-445
Titlul XIII - Dispoziții finale	art. 446

Partea GENERALĂ

Titlul I

Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I

Principii generale

Articolul 1

Legalitatea incriminării

(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Articolul 2

Legalitatea sancțiunilor de drept penal

(1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 16/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 439 din 13 iunie 2017.

Capitolul II

Aplicarea legii penale

Secțiunea 1

Aplicarea legii penale în timp

Articolul 3

Activitatea legii penale

Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Articolul 4

Aplicarea legii penale de dezincriminare

Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Notă

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 651 din 25 octombrie 2018](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1083 din 20 decembrie 2018, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că soluția legislativă cuprinsă în [art. 4 din Codul penal](#), care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, este neconstituțională.

Conform [art. 147 alin. \(1\) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI](#) republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

În concluzie, în intervalul 20 decembrie 2018 - 2 februarie 2019, soluția legislativă cuprinsă în [art. 4 din Codul penal](#), care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, a fost suspendată de drept, încetându-și efectele juridice în data de 3 februarie 2019, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 30/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 14 din 8 ianuarie 2016:

Stabilește că în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de "consecințe deosebit de grave" în Codul penal nu produce efectele prevăzute de [art. 4 din Codul penal](#) și nici pe cele prevăzute de [art. 3 alin. \(1\) din Legea nr. 187/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune.

Decizie de admitere: [HP nr. 9/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 356 din 10 mai 2016:

Stabilește că:

1. În aplicarea dispozițiilor [art. 371 din Codul penal](#), în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.
2. În ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile [art. 4 din Codul penal](#).

Decizie de respingere: [HP nr. 31/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 19 din 11 ianuarie 2016.

Articolul 5

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 21/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 829 din 13 noiembrie 2014:

Stabilește că dispozițiile [art. 5 alin. 1 din Codul penal](#) trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu [Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale](#).

(2) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Notă

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 265 din 6 mai 2014](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 372 din 20 mai 2014, s-a admis excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile [art. 5 din Codul penal](#), constatându-se că aceste prevederi sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

Conform [art. 147 alin. \(1\) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI](#) republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale

dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, în intervalul 20 mai 2014-3 iulie 2014, dispozițiile [art. 5 din Codul penal](#), în măsura în care permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, au fost suspendate de drept, încetându-și efectele juridice începând cu data de 4 iulie 2014, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor declarate neconstituționale.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 2/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 319 din 30 aprilie 2014:

În aplicarea [art. 5 din Codul penal](#), stabilește că prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei.

Decizie de admitere: [HP nr. 5/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 470 din 26 iunie 2014:

În aplicarea [art. 5 din Codul penal](#), se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile.

Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată.

Decizie de admitere: [HP nr. 10/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 502 din 7 iulie 2014:

Stabilește că, în aplicarea [art. 5 din Codul penal](#), circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei.

Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagravării situației în propria cale de atac prevăzut în [art. 418 din Codul de procedură penală](#), atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă.

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 410 din 10 iunie 2015:

Stabilește că în aplicarea dispozițiilor [art. 5 din Codul penal](#), conform [Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale](#), în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit [Codului penal anterior](#), a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform [art. 41 alin. \(1\) din Codul penal](#), nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor [art. 15 alin. \(2\) din Legea nr. 187/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal raportat la [art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior](#).

Decizie de admitere: [HP nr. 7/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 251 din 5 aprilie 2016:

Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor [art. 5 din Codul penal](#), în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului [Cod penal](#), pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă - identificată ca fiind legea veche sau legea nouă -, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, conform [art. 3 din Codul penal](#) și [art. 10 din Legea nr. 187/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 286/2009 privind Codul penal](#).

Decizie de admitere: [HP nr. 11/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 468 din 23 iunie 2016:

Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor [art. 5 din Codul penal](#), conform [Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014](#), în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit [Codului penal anterior](#) a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit [art. 86¹ din Codul penal anterior](#) și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform [art. 96 alin. \(4\) și \(5\) din Codul penal](#).

Decizie de admitere: [HP nr. 12/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 481 din 13 iunie 2019:

Stabilește că, indiferent de felul pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare, regimul suspendării condiționate a executării pedepsei aplicată în baza [art. 81 din Codul penal din 1969](#), ca efect al aplicării legii penale mai favorabile, printr-o hotărâre pronunțată după 1 februarie 2014, se menține și după intrarea în vigoare a [Codului penal actual](#), inclusiv sub aspectul revocării sau anulării acesteia, fiind cel prevăzut de [Codul penal din 1969](#).

Decizie de respingere: [HP nr. 9/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 497 din 3 iulie 2014.

Decizie de respingere: [HP nr. 15/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 550 din 21 iulie 2016.

Decizie de respingere: [HP nr. 4/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 12 aprilie 2017.

Articolul 6

Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 6/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 471 din 26 iunie 2014:

În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit [art. 6 alin. 1 din Codul penal](#), în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximul prevăzut de lege pentru forma tentată (maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei).

Decizie de admitere: [HP nr. 8/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 473 din 27 iunie 2014:

În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), stabilește că la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă.

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 505 din 8 iulie 2014:

Dispozițiile [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), privitoare la legea mai favorabilă după judecarea definitivă a cauzei, sunt aplicabile și cu privire la hotărârea de condamnare pronunțată de un alt stat față de cetățenii români, dacă aceasta a fost recunoscută în procedura reglementată de [Legea nr. 302/2004](#) privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Decizie de admitere: [HP nr. 14/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 525 din 15 iulie 2014:

Stabilește că în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăzută de [art. 320¹ alin. 7 din Codul de procedură penală anterior](#), reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă.

Decizie de admitere: [HP nr. 15/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 546 din 23 iulie 2014:

Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a [noului Cod penal](#), pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor [art. 43 alin. \(5\) din Codul penal](#).

Decizie de admitere: [HP nr. 12/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 409 din 10 iunie 2015:

În interpretarea dispozițiilor [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit [Codului penal anterior](#), determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de [art. 183 din Codul penal](#), prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în [art. 309 din Codul penal](#).

Decizie de respingere: [HP nr. 22/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 817 din 10 noiembrie 2014.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile [alin. \(1\)-\(4\)](#), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor [alin. \(1\)-\(6\)](#).

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 1/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 349 din 13 mai 2014:

În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența dispozițiilor [art. 6 din Codul penal](#), cu privire la pedepsele individuale.

În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, conform [art. 39 din Codul penal](#).

În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximul la care se poate ajunge în baza [art. 39 din Codul penal](#), pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim.

În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi.

Decizie de admitere: [HP nr. 7/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 471 din 26 iunie 2014:

În aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit [art. 6 din Codul penal](#), în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma "maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită" se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată.

Decizie de admitere: [HP nr. 18/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 775 din 24 octombrie 2014:

Stabilește că în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit [art. 6 din Codul penal](#) cu referire la [art. 21 alin. \(1\), \(2\) și \(3\) din Legea nr. 187/2012](#):

- pedeapsa închisorii executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității al cărei cuantum este până în 15 ani se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii;

- pedeapsa executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității mai mare de 15 ani, însă care nu depășește 20 de ani, se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani.

Decizie de admitere: [HP nr. 3/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 380 din 2 iunie 2015:

Statuează în sensul că, în aplicarea dispozițiilor [art. 6 din Codul penal](#), stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit [Codului penal](#), condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform [art. 44](#) raportat la [art. 39 din Codul penal](#), referitoare la pluralitatea intermediară.

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 457 din 21 iunie 2016:

Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor [art. 6 din Codul penal](#), în cazul unei infracțiuni în formă continuată care, potrivit legii penale noi, nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi.

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 464 din 21 iunie 2017:

Stabilește că dispozițiile [art. 6 din Codul penal](#) sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

Articolul 7

Aplicarea legii penale temporare

(1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Articolul 8

Teritorialitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în [alin. \(2\)](#) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.

Articolul 9

Personalitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.

(2) În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.

(3) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul în care procurorul poate emite autorizarea este de până la 30 de zile de la data solicitării autorizării și poate fi prelungit, în condițiile legii, fără ca durata totală să depășească 180 de zile.

La data de 01-02-2014 Alin. (3) al art. 9 a fost modificat de [pct. 1 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Notă

[Articolul II din LEGEA nr. 217 din 29 octombrie 2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1012 din 30 octombrie 2020, prevede:

Articolul II

Prin excepție de la prevederile [art. 9 din Legea nr. 286/2009](#) privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, și în aplicarea [art. 12 din Legea nr. 286/2009](#), cu modificările și completările ulterioare, pentru faptele prevăzute la [art. 218-220, art. 221 alin. \(1\)-\(2¹\), art. 222¹, art. 216¹ și art. 374 alin. \(1\) și \(1¹\) din Legea nr. 286/2009](#), cu modificările și completările ulterioare, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită.

Articolul 10

Realitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis.

Articolul 11

Universalitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în [art. 10](#), săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile [alin. \(1\) lit. b\)](#) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

Articolul 12

Legea penală și tratatele internaționale
Dispozițiile [art. 8-11](#) se aplică dacă nu se dispune altfel printr-un tratat internațional la care România este parte.

Articolul 13

Imunitatea de jurisdicție

Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de către alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român.

Articolul 14

Extrădarea

(1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii.

Titlul II

Infracțiunea

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 15

Trăsăturile esențiale ale infracțiunii

(1) Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

(2) Infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 5/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 183 din 11 martie 2016.

Articolul 16

Vinovăția

(1) Fapta constituie infracțiune numai dacă a fost săvârșită cu forma de vinovăție cerută de legea penală.

(2) Vinovăție există când fapta este comisă cu intenție, din culpă sau cu intenție depășită.

(3) Fapta este săvârșită cu intenție când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acelei fapte;

b) prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, acceptă posibilitatea producerii lui.

(4) Fapta este săvârșită din culpă, când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, dar nu-l acceptă, socotind fără temei că el nu se va produce;

b) nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să îl prevadă.

(5) Există intenție depășită când fapta constând într-o acțiune sau inacțiune intenționată produce un rezultat mai grav, care se datorează culpei făptuitorului.

(6) Fapta constând într-o acțiune sau inacțiune constituie infracțiune când este săvârșită cu intenție. Fapta comisă din culpă constituie infracțiune numai când legea o prevede în mod expres.

Articolul 17

Săvârșirea infracțiunii comise prin omisiune

Infracțiunea comisivă care presupune producerea unui rezultat se consideră săvârșită și prin omisiune, când:

a) există o obligație legală sau contractuală de a acționa;

b) autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.

Capitolul II

Cauzele justificative

Articolul 18

Dispoziții generale

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă există vreuna dintre cauzele justificative prevăzute de lege.

(2) Efectul cauzelor justificative se extinde și asupra participanților.

Articolul 19

Legitima apărare

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită în legitimă apărare.

(2) Este în legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a înlătura un atac material, direct, imediat și injust, care pune în pericol persoana sa, a altuia, drepturile acestora sau un interes general, dacă apărarea este proporțională cu gravitatea atacului.

(3) Se prezumă a fi în legitimă apărare, în condițiile [alin. \(2\)](#), acela care comite fapta pentru a respinge pătrunderea unei persoane într-o locuință, încăpere, dependința sau loc împrejmuit ținând de aceasta, fără drept, prin violență, viclenie, efracție sau alte asemenea modalități nelegale ori în timpul nopții.

Articolul 20

Starea de necesitate

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită în stare de necesitate.

(2) Este în stare de necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva de la un pericol imediat și care nu putea fi înlăturat altfel viața, integritatea corporală sau sănătatea sa ori a altei persoane sau un bun important al său ori al altei persoane sau un interes general, dacă urmările faptei nu sunt vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce în cazul în care pericolul nu era înlăturat.

Articolul 21

Exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală constând în exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 19/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 590 din 5 august 2015:

Stabilește că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor [art. 175 alin. 1 lit. b teza a II-a din Codul penal](#), de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile [art. 34 alin. 2 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003](#), nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor [art. 21 alin. 1 teza I-a din Cod penal](#).

(2) Este de asemenea justificată fapta prevăzută de legea penală constând în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă, în forma prevăzută de lege, dacă aceasta nu este în mod vădit ilegală.

Articolul 22

Consimțământul persoanei vătămate

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită cu consimțământul persoanei vătămate, dacă aceasta putea să dispună în mod legal de valoarea socială lezată sau pusă în pericol.

(2) Consimțământul persoanei vătămate nu produce efecte în cazul infracțiunilor contra vieții, precum și atunci când legea exclude efectul justificativ al acestuia.

Capitolul III

Cauzele de neimputabilitate

Articolul 23

Dispoziții generale

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă a fost comisă în condițiile vreuneia dintre cauzele de neimputabilitate.

(2) Efectul cauzelor de neimputabilitate nu se extinde asupra participanților, cu excepția cazului fortuit.

Articolul 24

Constrângerea fizică

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri fizice căreia făptuitorul nu i-a putut rezista.

Articolul 25

Constrângerea morală

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri morale, exercitată prin amenințare cu un pericol grav pentru persoana făptuitorului ori a altuia și care nu putea fi înlăturat în alt mod.

Articolul 26

Excesul neimputabil

(1) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana aflată în stare de legitimă apărare, care a depășit, din cauza tulburării sau temerii, limitele unei apărări proporționale cu gravitatea atacului.

(2) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana aflată în stare de necesitate, care nu și-a dat seama, în momentul comiterii faptei, că pricinuieste urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu era înlăturat.

Articolul 27

Minoritatea făptuitorului

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de un minor, care la data comiterii acesteia nu îndeplinea condițiile legale pentru a răspunde penal.

Articolul 28

Iresponsabilitatea

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale ori nu putea să le controleze, fie din cauza unei boli psihice, fie din alte cauze.

Articolul 29

Intoxicația

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale ori nu putea să le controleze, din cauza intoxicării involuntare cu alcool sau cu alte substanțe psihoactive.

Articolul 30

Eroarea

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu cunoștea existența unei stări, situații ori împrejurări de care depinde caracterul penal al faptei.

(2) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) se aplică și faptelor săvârșite din culpă pe care legea penală le pedepsește, numai dacă necunoașterea stării, situației ori împrejurării respective nu este ea însăși rezultatul culpei.

(3) Nu constituie circumstanță agravantă sau element circumstanțial agravant starea, situația ori împrejurarea pe care infractorul nu a cunoscut-o în momentul săvârșirii infracțiunii.

(4) Prevederile [alin. \(1\)-\(3\)](#) se aplică în mod corespunzător și în cazul necunoașterii unei dispoziții legale extrapenale.

(5) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită ca urmare a necunoașterii sau cunoașterii greșite a caracterului ilicit al acesteia din cauza unei împrejurări care nu putea fi în niciun fel evitată.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 31/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 19 din 11 ianuarie 2016.

Articolul 31

Cazul fortuit

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală al cărei rezultat e consecința unei împrejurări care nu putea fi prevăzută.

Capitolul IV Tentativa

Articolul 32

Tentativa

- (1)** Tentativa constă în punerea în executare a intenției de a săvârși infracțiunea, executare care a fost însă întreruptă sau nu și-a produs efectul.
- (2)** Nu există tentativă atunci când imposibilitatea de consumare a infracțiunii este consecința modului cum a fost concepută executarea.

Articolul 33

Pedepsirea tentativei

- (1)** Tentativa se pedepsește numai când legea prevede în mod expres aceasta.
- (2)** Tentativa se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată, ale cărei limite se reduc la jumătate. Când pentru infracțiunea consumată legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață, iar instanța s-ar orienta spre aceasta, tentativa se sancționează cu pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

Articolul 34

Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului

- (1)** Nu se pedepsește autorul care, înainte de descoperirea faptei, s-a desistat ori a încunoștințat autoritățile de comiterea acesteia, astfel încât consumarea să poată fi împiedicată, sau a împiedicat el însuși consumarea infracțiunii.
- (2)** Dacă actele îndeplinite până în momentul desistării sau împiedicării producerii rezultatului constituie o altă infracțiune, se aplică pedeapsa pentru această infracțiune.

Capitolul V Unitatea și pluralitatea de infracțiuni

Articolul 35

Unitatea infracțiunii continuate și a celei complexe

- (1)** Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni.

La data de 09-07-2023 Alineatul (1), Articolul 35, Capitolul V, Titlul II, Partea GENERALĂ a fost modificat de [Punctul 1., Articolul I din LEGEA nr. 200 din 5 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 616 din 6 iulie 2023](#)

- (2)** Infracțiunea este complexă când în conținutul său intră, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, o acțiune sau o inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 36

Pedeapsa pentru infracțiunea continuată și infracțiunea complexă

- (1)** Infracțiunea continuată se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, al cărei maxim se poate majora cu cel mult 3 ani în cazul pedepsei închisorii, respectiv cu cel mult o treime în cazul pedepsei amenzii.
- (2)** Infracțiunea complexă se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune.
- (3)** Infracțiunea complexă săvârșită cu intenție depășită, dacă s-a produs numai rezultatul mai grav al acțiunii secundare, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea complexă consumată.

Articolul 37

Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea continuată sau complexă

Dacă cel condamnat definitiv pentru o infracțiune continuată sau complexă este judecat ulterior și pentru alte acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, ținându-se seama de

infracțiunea săvârșită în întregul ei, se stabilește o pedeapsă corespunzătoare, care nu poate fi mai ușoară decât cea pronunțată anterior.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 49/2021](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 737 din 28 iulie 2021

Decizie de admitere: [RIL nr. 11/2021](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 909 din 22 septembrie 2021:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 37 din Codul penal](#), în ipoteza în care constată existența unei condamnări definitive pentru o infracțiune continuată, instanța investită cu judecarea unor acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul constitutiv al aceleiași infracțiuni va proceda la recalcularea pedepsei ținând seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, va stabili o pedeapsă unică ce nu poate fi mai mică decât cea pronunțată anterior și va dispune anularea formelor de executare emise ca urmare a condamnării anterioare și emiterea unora noi în conformitate cu hotărârea pronunțată sau, după caz, va constata executată pedeapsa.

Articolul 38

Concursul de infracțiuni

(1) Există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele. Există concurs real de infracțiuni și atunci când una dintre infracțiuni a fost comisă pentru săvârșirea sau ascunderea altei infracțiuni.

(2) Există concurs formal de infracțiuni când o acțiune sau o inacțiune săvârșită de o persoană, din cauza împrejurărilor în care a avut loc sau a urmărilor pe care le-a produs, realizează conținutul mai multor infracțiuni.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 22/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 907 din 6 octombrie 2020:

Stabilește că, în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicate ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C).

Decizie de respingere: [HP nr. 68/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1167 din 6 decembrie 2022.

Articolul 39

Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează:

- a)** când s-au stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori cu amendă, se aplică pedeapsa detențiunii pe viață;
- b)** când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;
- c)** când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;

Notă

Decizie de admitere: [RIL nr. 20/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 733 din 13 august 2020:

Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor [art. 39 alin. \(1\) lit. c\) din Codul penal](#), în caz de concurs de infracțiuni, în ipoteza în care suma corespunzătoare unei zile-amendă stabilită pentru infracțiunile concurente este diferită, pedeapsa rezultantă se determină astfel:

- se cumulează pedeapsa amenzii celei mai grele cu sporul de o treime din totalul celorlalte amenzi stabilite;
- se determină numărul de zile-amendă, prin cumularea numărului celui mai mare al zilelor-amendă stabilite pentru o infracțiune cu sporul de o treime din totalul zilelor-amendă corespunzătoare celorlalte amenzi;
- se stabilește suma corespunzătoare unei zile-amendă, prin împărțirea cuantumului pedepsei rezultante a amenzii la numărul de zile-amendă rezultante.

d) când s-au stabilit o pedeapsă cu închisoare și o pedeapsă cu amendă, se aplică pedeapsa închisorii, la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii;

e) când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoare și mai multe pedepse cu amendă se aplică pedeapsa închisorii conform [lit. b\)](#), la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii conform [lit. c\)](#).

(2) Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoarea, dacă prin adăugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoarea stabilite s-ar depăși cu 10 ani sau mai mult maximumul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 3/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 380 din 2 iunie 2015:

Statuează în sensul că, în aplicarea dispozițiilor [art. 6 din Codul penal](#), stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit [Codului penal](#), condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform [art. 44](#) raportat la [art. 39 din Codul penal](#), referitoare la pluralitatea intermediară.

Decizie de respingere: [HP nr. 8/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 521 din 18 iunie 2020

Decizie de admitere: [HP nr. 22/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 907 din 6 octombrie 2020:

Stabilește că, în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicate ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C).

Decizie de respingere: [HP nr. 68/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1167 din 6 decembrie 2022.

Articolul 40

Contopirea pedepselor pentru infracțiuni concurente

(1) Dacă infractorul condamnat definitiv este judecat ulterior pentru o infracțiune concurentă, se aplică dispozițiile [art. 39](#).

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 17/2021](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 514 din 18 mai 2021.

(2) Dispozițiile [art. 39](#) se aplică și în cazul în care, după ce o hotărâre de condamnare a rămas definitivă, se constată că cel condamnat mai suferise o condamnare definitivă pentru o infracțiune concurentă.

(3) Dacă infractorul a executat integral sau parțial pedeapsa aplicată prin hotărârea anterioară, ceea ce s-a executat se scade din durata pedepsei aplicate pentru infracțiunile concurente.

(4) Dispozițiile privitoare la aplicarea pedepsei în caz de concurs de infracțiuni se aplică și în cazul în care condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață a fost comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii.

(5) În cazul contopirii pedepselor conform [alin. \(1\)-\(4\)](#) se ține seama și de pedeapsa aplicată printr-o hotărâre de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o infracțiune concurentă, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 51/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1074 din 7 noiembrie 2022.

Decizie de respingere: [HP nr. 68/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1167 din 6 decembrie 2022.

Articolul 41

Recidiva

(1) Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

(2) Există recidivă și în cazul în care una dintre pedepsele prevăzute în [alin. \(1\)](#) este detențiunea pe viață.

(3) Pentru stabilirea stării de recidivă se ține seama și de hotărârea de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o faptă prevăzută și de legea penală română, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

Notă

Decizie de admitere: [RIL nr. 13/2023](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 818 din 11 septembrie 2023:

Aplicarea dispozițiilor [art. 41 alin. \(3\) din Codul penal](#) privind recidiva internațională, în situația existenței unei condamnări definitive dispuse de o instanță străină, se poate realiza numai în urma parcurgerii procedurii de recunoaștere a hotărârii străine de condamnare, exclusiv pe cale incidentală, prevăzută de [art. 147 din Legea nr. 302/2004](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar nu pe baza mențiunilor existente în sistemul european al cazierului judiciar (comunicare prin ECRIS).

Articolul 42

Condamnări care nu atrag starea de recidivă

La stabilirea stării de recidivă nu se ține seama de hotărârile de condamnare privitoare la:

- a)** faptele care nu mai sunt prevăzute de legea penală;
- b)** infracțiunile amnistiate;
- c)** infracțiunile săvârșite din culpă.

Articolul 43

Pedeapsa în caz de recidivă

(1) Dacă înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, pedeapsa stabilită pentru aceasta se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 22/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 907 din 6 octombrie 2020:

Stabilește că, în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicate ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C).

Decizie de respingere: [HP nr. 16/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 672 din 29 iulie 2020

(2) Când înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă, pedepsele stabilite se contopesc potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, iar pedeapsa rezultată se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 14/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 585 din 17 iulie 2019:

Stabilește că dispozițiile [art. 43 alin. \(2\) din Codul penal](#) presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, acestea nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei.

(3) Dacă prin însumarea pedepselor în condițiile [alin. \(1\)](#) și [alin. \(2\)](#) s-ar depăși cu mai mult de 10 ani maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile săvârșite pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, în locul pedepselor cu închisoarea se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

(4) Când pedeapsa anterioară sau pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită în stare de recidivă este detențiunea pe viață, se va executa pedeapsa detențiunii pe viață.

(5) Dacă după ce pedeapsa anterioară a fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 15/2014](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 546 din 23 iulie 2014:

Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a noului [Cod penal](#), pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximumul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor [art. 43 alin. \(5\) din Codul penal](#).

(6) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru noua infracțiune și mai înainte ca pedeapsa să fi fost executată sau considerată ca executată se descoperă că cel condamnat se află în stare de recidivă, instanța aplică dispozițiile [alin. \(1\)-\(5\)](#).

(7) Dispozițiile [alin. \(6\)](#) se aplică și în cazul în care condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață a fost comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii.

Articolul 44

Pluralitatea intermediară

(1) Există pluralitate intermediară de infracțiuni când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă.

(2) În caz de pluralitate intermediară, pedeapsa pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 3/2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 380 din 2 iunie 2015:

Statuează în sensul că, în aplicarea dispozițiilor [art. 6 din Codul penal](#), stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit [Codului penal](#), condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform [art. 44](#) raportat la [art. 39 din Codul penal](#), referitoare la pluralitatea intermediară.

Decizie de admitere: [RIL nr. 7/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 9 iunie 2020:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 44 alin. \(2\) din Codul penal](#), în cazul pluralității intermediare de infracțiuni, în ipoteza în care primul și/sau al doilea termen al pluralității intermediare este format dintr-un concurs de infracțiuni, contopirea tuturor pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operațiuni unice, potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni.

Decizie de respingere: [HP nr. 8/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 521 din 18 iunie 2020.

Articolul 45

Pedepsele complementare, pedepsele accesorii și măsurile de siguranță în caz de pluralitate de infracțiuni

(1) Dacă pentru una dintre infracțiunile săvârșite s-a stabilit și o pedeapsă complementară, aceasta se aplică alături de pedeapsa principală.

(2) Când s-au stabilit mai multe pedepse complementare de natură diferită sau chiar de aceeași natură, dar cu un conținut diferit, acestea se aplică alături de pedeapsa principală.

(3) Dacă s-au stabilit mai multe pedepse complementare de aceeași natură și cu același conținut:

a) în caz de concurs de infracțiuni sau de pluralitate intermediară se aplică cea mai grea dintre acestea;

b) în caz de recidivă, partea neexecutată din pedeapsa complementară anterioară se adaugă la pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune.

(4) În cazul condamnărilor succesive pentru infracțiuni concurente, partea din pedeapsa complementară executată până la data contopirii pedepselor principale se scade din durata pedepsei complementare aplicate pe lângă pedeapsa rezultată.

(5) Dacă pe lângă pedepsele principale au fost stabilite una sau mai multe pedepse accesorii, se aplică dispozițiile [alin. \(1\)-\(3\)](#), pedeapsa accesorie rezultată executându-se până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei principale.

Notă

Decizie de admitere: [RIL nr. 18/2021](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1108 din 22 noiembrie 2021:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 45 alin. \(5\) din Codul penal](#), în materia tratamentului penal al concursului de infracțiuni, aplicarea pedepsei accesorii presupune stabilirea acesteia mai întâi pe lângă pedeapsa principală inițială și, apoi, pe lângă pedeapsa principală rezultantă.

(6) Măsurile de siguranță de natură diferită sau chiar de aceeași natură, dar cu un conținut diferit, luate în cazul infracțiunilor săvârșite, se cumulează.

(7) Dacă s-au luat mai multe măsuri de siguranță de aceeași natură și cu același conținut, dar pe durate diferite, se aplică măsura de siguranță cu durata cea mai mare. Măsurile de siguranță luate conform [art. 112](#) se cumulează.

Capitolul VI

Autorul și participanții

Articolul 46

Autorul și coautorii

(1) Autor este persoana care săvârșește în mod nemijlocit o faptă prevăzută de legea penală.

(2) Coautori sunt persoanele care săvârșesc nemijlocit aceeași faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 47

Instigatorul

Instigator este persoana care, cu intenție, determină o altă persoană să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 48

Complicele

(1) Complice este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(2) Este de asemenea complice persoana care promite, înainte sau în timpul săvârșirii faptei, că va tăinui bunurile provenite din aceasta sau că va favoriza pe făptuitor, chiar dacă după săvârșirea faptei promisiunea nu este îndeplinită.

Articolul 49

Pedeapsa în cazul participanților

Coautorul, instigatorul și complicele la o infracțiune săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține seama de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de dispozițiile [art. 74](#).

Articolul 50

Circumstanțe personale și reale

(1) Circumstanțele privitoare la persoana autorului sau a unui participant nu se răsfrâng asupra celorlalți.

(2) Circumstanțele privitoare la faptă se răsfrâng asupra autorului și a participanților numai în măsura în care aceștia le-au cunoscut sau le-au prevăzut.

Articolul 51

Împiedicarea săvârșirii infracțiunii

(1) Participantul nu se pedepsește dacă, înainte de descoperirea faptei, denunță săvârșirea infracțiunii, astfel încât consumarea acesteia să poată fi împiedicată, sau dacă împiedică el însuși consumarea infracțiunii.

(2) Dacă actele îndeplinite până în momentul denunțării sau împiedicării constituie o altă infracțiune, participantului i se aplică pedeapsa pentru această infracțiune.

Articolul 52

Participația improprie

(1) Săvârșirea nemijlocită, cu intenție, de către o persoană a unei fapte prevăzute de legea penală la care, din culpă sau fără vinovăție, contribuie cu acte de executare o altă persoană se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta comisă cu intenție.

(2) Determinarea, înlesnirea sau ajutarea în orice mod, cu intenție, la săvârșirea din culpă de către o altă persoană a unei fapte prevăzute de legea penală se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta comisă cu intenție.

(3) Determinarea, înlesnirea sau ajutarea în orice mod, cu intenție, la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, de către o persoană care comite acea faptă fără vinovăție, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune.

(4) Dispozițiile [art. 50](#) și [art. 51](#) se aplică în mod corespunzător.

Titlul III

Pedepsele

Capitolul I

Categoriile pedepselor

Articolul 53

Pedepsele principale

Pedepsele principale sunt:

- a)** detențiunea pe viață;
- b)** închisoarea;
- c)** amenda.

Articolul 54

Pedeapsa accesorie

Pedeapsa accesorie constă în interzicerea exercitării unor drepturi, din momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare și până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei privative de libertate.

Articolul 55

Pedepsele complementare

Pedepsele complementare sunt:

- a)** interzicerea exercitării unor drepturi;
- b)** degradarea militară;
- c)** publicarea hotărârii de condamnare.

Capitolul II

Pedepsele principale

Secțiunea 1

Detențiunea pe viață

Articolul 56

Regimul detențiunii pe viață

Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate pe durată nedeterminată și se execută potrivit legii privind executarea pedepselor.

Articolul 57

Neaplicarea detențiunii pe viață

Dacă la data pronunțării hotărârii de condamnare inculpatul a împlinit vârsta de 65 de ani, în locul detențiunii pe viață i se aplică pedeapsa închisorii pe timp de 30 de ani și pedeapsa interzicerii exercitării unor drepturi pe durata ei maximă.

Articolul 58

Înlocuirea detențiunii pe viață

În cazul în care cel condamnat la pedeapsa detențiunii pe viață a împlinit vârsta de 65 de ani în timpul executării pedepsei, pedeapsa detențiunii pe viață poate fi înlocuită cu pedeapsa închisorii pe timp de 30 de ani și pedeapsa interzicerii exercitării unor drepturi pe durata ei maximă, dacă a avut o bună conduită pe toată durata executării pedepsei, a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și a făcut progrese constante și evidente în vederea reintegrării sociale.

Articolul 59

Calculul pedepsei în cazul comutării sau înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață

În cazul comutării sau înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață cu pedeapsa închisorii, perioada de detențiune executată se consideră ca parte executată din pedeapsa închisorii.

Secțiunea a 2-a Închisoarea

Articolul 60

Regimul închisorii

Închisoarea constă în privarea de libertate pe durată determinată, cuprinsă între 15 zile și 30 de ani, și se execută potrivit legii privind executarea pedepselor.

Secțiunea a 3-a Amenda

Articolul 61

Stabilirea amenzii

(1) Amenda constă în suma de bani pe care condamnatul este obligat să o plătească statului.

(2) Quantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor-amendă. Suma corespunzătoare unei zile-amendă, cuprinsă între 10 lei și 500 lei, se înmulțește cu numărul zilelor-amendă, care este cuprins între 30 de zile și 400 de zile.

(3) Instanța stabilește numărul zilelor-amendă potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei. Quantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă se stabilește ținând seama de situația materială a condamnatului și de obligațiile legale ale condamnatului față de persoanele aflate în întreținerea sa.

La data de 01-02-2014 Alin. (3) al art. 61 a fost modificat de [pct. 2 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(4) Limitele speciale ale zilelor-amendă sunt cuprinse între:

a) 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;

b) 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii de cel mult doi ani;

c) 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani.

(5) Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, iar pedeapsa prevăzută de lege este numai amenda ori instanța optează pentru aplicarea acestei pedepse, limitele speciale ale zilelor-amendă se pot majora cu o treime.

(6) Frațiile stabilite de lege pentru cauzele de atenuare sau agravare a pedepsei se aplică limitelor speciale ale zilelor-amendă prevăzute în [alin. \(4\)](#) și [alin. \(5\)](#).

Articolul 62

Amenda care însoțește pedeapsa închisorii

(1) Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, pe lângă pedeapsa închisorii, se poate aplica și pedeapsa amenzii.

(2) Limitele speciale ale zilelor-amendă prevăzute în [art. 61 alin. \(4\) lit. b\)](#) și [lit. c\)](#) se determină în raport de durata pedepsei închisorii stabilite de instanță și nu pot fi reduse sau majorate ca efect al cauzelor de atenuare ori agravare a pedepsei.

(3) La stabilirea quantumului sumei corespunzătoare unei zile-amendă se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

Articolul 63

Înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii

(1) Dacă persoana condamnată, cu rea-credință, nu execută pedeapsa amenzii, în tot sau în parte, numărul zilelor-amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile cu închisoare.

(2) Dacă amenda neexecutată a însoțit pedeapsa închisorii, numărul zilelor-amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile cu închisoare, care se adaugă la pedeapsa închisorii, pedeapsa astfel rezultată fiind considerată o singură pedeapsă.

(3) În cazul înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii, în condițiile [alin. \(1\)](#) și [alin. \(2\)](#), unei zile-amendă îi corespunde o zi de închisoare.

Articolul 64

Executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității

(1) În cazul în care pedeapsa amenzii nu poate fi executată în tot sau în parte din motive neimputabile persoanei condamnate, cu consimțământul acesteia, instanța înlocuiește obligația de plată a amenzii neexecutate cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Unei zile-amendă îi corespunde o zi de muncă în folosul comunității.

(2) Dacă amenda înlocuită conform dispozițiilor [alin. \(1\)](#) a însoțit pedeapsa închisorii, obligația de muncă în folosul comunității se execută după executarea pedepsei închisorii.

(3) Coordonarea executării obligației de muncă în folosul comunității se face de serviciul de probațiune.

(4) Executarea muncii în folosul comunității dispusă în condițiile [alin. \(1\)](#) încetează prin plata amenzii corespunzătoare zilelor-amendă rămase neexecutate.

(5) Instanța înlocuiește zilele-amendă neexecutate prin muncă în folosul comunității cu un număr corespunzător de zile cu închisoare, dacă:

a) persoana condamnată nu execută obligația de muncă în folosul comunității în condițiile stabilite de instanță;

b) persoana condamnată săvârșește o nouă infracțiune descoperită înainte de executarea integrală a obligației de muncă în folosul comunității. Zilele-amendă neexecutate prin muncă în folosul comunității la data condamnării definitive pentru noua infracțiune, înlocuite cu închisoarea, se adaugă la pedeapsa pentru noua infracțiune.

La data de 01-02-2014 Lit. b) a alin. (5) al art. 64 a fost modificată de [pct. 3 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(6) Dacă persoana condamnată, aflată în situația prevăzută în [alin. \(1\)](#), nu își dă consimțământul la prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității, amenda neexecutată se înlocuiește cu pedeapsa închisorii conform [art. 63](#).

Capitolul III Pedeapsa accesorie și pedepsele complementare

Secțiunea 1 Pedeapsa accesorie

Articolul 65

Conținutul și modul de executare a pedepsei accesorii a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa accesorie constă în interzicerea exercitării drepturilor prevăzute la [art. 66 alin. \(1\) lit. a\), b\) și d\)-o\)](#), a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară.

La data de 01-02-2014 Alin. (1) al art. 65 a fost modificat de [pct. 4 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(2) În cazul detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie constă în interzicerea de către instanță a exercitării drepturilor prevăzute la [art. 66 alin. \(1\) lit. a\)-o\)](#) sau a unora dintre acestea.

La data de 01-02-2014 Alin. (2) al art. 65 a fost modificat de [pct. 4 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(3) Pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării unor drepturi se execută din momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare și până când pedeapsa principală privativă de libertate a fost executată sau considerată ca executată.

Notă

Decizie de admitere: [RIL nr. 29/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 63 din 30 ianuarie 2020:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 65 alin. \(3\) din Codul penal](#), stabilește că: aplicarea pedepselor accesorii constând în interzicerea drepturilor prevăzute de [art. 66 alin. \(1\) lit. a\), b\) și d\)-o\) din Codul penal](#), a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară, nu este posibilă în cazul dispunerii unei soluții de condamnare la pedeapsa amenzii.

(4) În cazul detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie având conținutul prevăzut la [art. 66 alin. \(1\) lit. c\)](#) se pune în executare la data liberării condiționate sau după ce pedeapsa a fost considerată ca executată.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 65 a fost modificat de [pct. 4 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Secțiunea a 2-a

Pedepsele complementare

Articolul 66

Conținutul pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre următoarele drepturi:

- a)** dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice;
- b)** dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat;
- c)** dreptul străinului de a se afla pe teritoriul României;
- d)** dreptul de a alege;
- e)** drepturile părintești;
- f)** dreptul de a fi tutore sau curator;
- g)** dreptul de a ocupa funcția, de a exercita profesia sau meseria ori de a desfășura activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii;
- h)** dreptul de a deține, purta și folosi orice categorie de arme;
- i)** dreptul de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță;
- j)** dreptul de a părăsi teritoriul României;
- k)** dreptul de a ocupa o funcție de conducere în cadrul unei persoane juridice de drept public;
- l)** dreptul de a se afla în anumite localități stabilite de instanță;
- m)** dreptul de a se afla în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- n)** dreptul de a comunica cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori de a se apropia de acestea;
- o)** dreptul de a se apropia de locuința, locul de muncă, școala sau alte locuri unde victima desfășoară activități sociale, în condițiile stabilite de instanța de judecată.

(2) Când legea prevede interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică, instanța dispune interzicerea exercitării drepturilor prevăzute în [alin. \(1\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#).

(3) Interzicerea exercitării drepturilor prevăzute în [alin. \(1\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#) se dispune cumulativ.

(4) Pedeapsa prevăzută în [alin. \(1\) lit. c\)](#) nu se va dispune atunci când există motive întemeiate de a crede că viața persoanei expulzate este pusă în pericol ori că persoana va fi supusă la tortură sau alte tratamente inumane ori degradante în statul în care urmează a fi expulzată.

(5) Când dispune interzicerea unuia dintre drepturile prevăzute în [alin. \(1\) lit. n\)](#) și [lit. o\)](#), instanța individualizează în concret conținutul acestei pedepse, ținând seama de împrejurările cauzei.

Articolul 67

Aplicarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi poate fi aplicată dacă pedeapsa principală stabilită este închisoarea sau amenda și instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana infractorului, această pedeapsă este necesară.

(2) Aplicarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi este obligatorie când legea prevede această pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită.

(3) Interzicerea dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României nu se aplică în cazul în care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Articolul 68

Executarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Executarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi începe:

a) de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la pedeapsa amenzii;

b) de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere;

c) după executarea pedepsei închisorii, după grațierea totală ori a restului de pedeapsă, după împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei sau după expirarea termenului de supraveghere a liberării condiționate.

(2) În cazul în care s-a dispus liberarea condiționată, interzicerea dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României se execută la data liberării.

(3) Dacă se dispune revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere sau înlocuirea pedepsei amenzii cu închisoarea, pentru alte motive decât săvârșirea unei noi infracțiuni, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data revocării sau înlocuirii se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Articolul 69

Degradarea militară

(1) Pedeapsa complementară a degradării militare constă în pierderea gradului și a dreptului de a purta uniformă de la data rămânerei definitive a hotărârii de condamnare.

(2) Degradarea militară se aplică în mod obligatoriu condamnaților militari în activitate, în rezervă sau în retragere, dacă pedeapsa principală aplicată este închisoarea mai mare de 10 ani sau detențiunea pe viață.

(3) Degradarea militară poate fi aplicată condamnaților militari în activitate, în rezervă sau în retragere pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, dacă pedeapsa principală aplicată este închisoarea de cel puțin 5 ani și de cel mult 10 ani.

Articolul 70

Publicarea hotărârii definitive de condamnare

(1) Publicarea hotărârii definitive de condamnare se poate dispune când, ținând seama de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana condamnatului, instanța apreciază că publicarea va contribui la prevenirea săvârșirii altor asemenea infracțiuni.

(2) Hotărârea de condamnare se publică în extras, în forma stabilită de instanță, într-un cotidian local sau național, o singură dată.

(3) Publicarea hotărârii definitive de condamnare se face pe cheltuiala persoanei condamnate, fără a se dezvălui identitatea altor persoane.

Capitolul IV

Calculul duratei pedepselor

Articolul 71

Durata executării

(1) Durata executării pedepsei privative de libertate se socotește din ziua în care condamnatul a început executarea hotărârii definitive de condamnare.

(2) Ziua în care începe executarea pedepsei și ziua în care încetează se socotesc în durata executării.

(3) Perioada în care condamnatul, în cursul executării pedepsei, se află bolnav în spital intră în durata executării, în afară de cazul în care și-a provocat în mod voit boala, iar această împrejurare se constată în cursul executării pedepsei.

(4) Permisunile de ieșire din penitenciar, acordate condamnatului conform legii de executare a pedepselor, intră în durata executării pedepsei.

Articolul 72

Computarea duratei măsurilor preventive privative de libertate

(1) Perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade din durata pedepsei închisorii pronunțate. Scăderea se face și atunci când condamnatul a fost urmărit sau judecat, în același timp ori în mod separat, pentru mai multe infracțiuni concurente, chiar dacă a fost condamnat pentru o altă faptă decât cea care a determinat dispunerea măsurii preventive.

- (2) Perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade și în caz de condamnare la pedeapsa amenzii, prin înlăturarea în tot sau în parte a zilelor-amendă.
- (3) În cazul amenzii care însoțește pedeapsa închisorii, perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade din durata pedepsei închisorii.

Articolul 73

Computarea pedepselor și măsurilor preventive executate în afara țării

- (1) În cazul infracțiunilor săvârșite în condițiile [art. 8](#), [art. 9](#), [art. 10](#) sau [art. 11](#), partea din pedeapsă, precum și durata măsurilor preventive privative de libertate executate în afara teritoriului țării se scad din durata pedepsei aplicate pentru aceeași infracțiune în România.
- (2) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care pedeapsa executată în afara țării este amenda.

Capitolul V

Individualizarea pedepselor

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Articolul 74

Criteriile generale de individualizare a pedepsei

- (1) Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:
- a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
 - b) starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
 - c) natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;
 - d) motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
 - e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului;
 - f) conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;
 - g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.
- (2) Când pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedepse alternative, se ține seama de criteriile prevăzute în [alin. \(1\)](#) și pentru alegerea uneia dintre acestea.

Secțiunea a 2-a

Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante

Articolul 75

Circumstanțe atenuante

- (1) Următoarele împrejurări constituie circumstanțe atenuante legale:
- a) săvârșirea infracțiunii sub stăpânirea unei puternice tulburări sau emoții, determinată de o provocare din partea persoanei vătămate, produsă prin violență, printr-o atingere gravă a demnității persoanei sau printr-o altă acțiune ilicită gravă;
 - b) depășirea limitelor legitimei apărări;
 - c) depășirea limitelor stării de necesitate.
 - d) acoperirea integrală a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, dacă făptuitorul nu a mai beneficiat de această circumstanță într-un interval de 5 ani anterior comiterii faptei. Circumstanța atenuantă nu se aplică în cazul săvârșirii următoarelor infracțiuni: contra persoanei, furt calificat, tâlhărie, piraterie, fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice, ultraj, ultraj judiciar, purtare abuzivă, infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni contra sănătății publice, infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate, contra securității naționale, contra capacității de luptă a forțelor armate, infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, a infracțiunilor privind frontiera de stat a României, a infracțiunilor la legislația privind prevenirea și combaterea terorismului, a infracțiunilor de corupție, infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, a celor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, a infracțiunilor privitoare la nerespectarea regimului materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați, materialelor nucleare sau al altor materii radioactive, privind regimul juridic al drogurilor, privind regimul juridic al precursorilor de droguri, privind regimul juridic al substanțelor dopante, a celor privind spălarea banilor, privind activitățile

aeronautice civile și cele care pot pune în pericol siguranța zborurilor și securitatea aeronautică, privind protecția martorilor, privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii, a celor privind traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană, privind prevenirea și combaterea pornografiei și a celor la regimul adopțiilor.

La data de 27-08-2021 Litera d) din Alineatul (1) , Articolul 75 , Secțiunea a 2-a , Capitolul V , Titlul III , Partea GENERALĂ a fost modificată de [Articolul VII din LEGEA nr. 219 din 26 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 739 din 28 iulie 2021](#)

(2) Pot constitui circumstanțe atenuante judiciare:

- a)** eforturile depuse de infractor pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii;
- b)** împrejurările legate de fapta comisă, care diminuează gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului.

Articolul 76

Efectele circumstanțelor atenuante

(1) În cazul în care există circumstanțe atenuante, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc cu o treime.

(2) Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, în cazul reținerii circumstanțelor atenuante se aplică pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

(3) Reducerea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul circumstanțelor atenuante reținute.

Articolul 77

Circumstanțe agravante

Următoarele împrejurări constituie circumstanțe agravante:

- a)** săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane împreună;
- b)** săvârșirea infracțiunii prin cruzimi sau supunerea victimei la tratamente degradante;
- c)** săvârșirea infracțiunii prin metode sau mijloace de natură să pună în pericol alte persoane ori bunuri;
- d)** săvârșirea infracțiunii de către un infractor major, dacă aceasta a fost comisă împreună cu un minor;
- e)** săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze;
- f)** săvârșirea infracțiunii în stare de intoxicație voluntară cu alcool sau cu alte substanțe psihoactive, când a fost provocată în vederea comiterii infracțiunii;
- g)** săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a profitat de situația prilejuită de o calamitate, de starea de asediu sau de starea de urgență;
- h)** săvârșirea infracțiunii pentru motive legate de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA ori pentru alte împrejurări de același fel, considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte.

Articolul 78

Efectele circumstanțelor agravante

(1) În cazul în care există circumstanțe agravante, se poate aplica o pedeapsă până la maximul special. Dacă maximul special este neîndestulător, în cazul închisorii se poate adăuga un spor până la 2 ani, care nu poate depăși o treime din acest maxim, iar în cazul amenzii se poate aplica un spor de cel mult o treime din maximul special.

(2) Majorarea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul circumstanțelor agravante reținute.

Articolul 79

Concursul între cauze de atenuare sau de agravare

(1) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect reducerea pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la tentativă, circumstanțe atenuante și cazuri speciale de reducere a pedepsei, în această ordine.

(2) Dacă sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect agravarea răspunderii penale, pedeapsa se stabilește prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la circumstanțe agravante, infracțiune continuată, concurs sau recidivă.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 69/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 42 din 14 ianuarie 2021

(3) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente una sau mai multe cauze de reducere a pedepsei și una sau mai multe cauze de majorare a pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc conform [alin. \(1\)](#), după care limitele de pedeapsă rezultate se majorează conform [alin. \(2\)](#).

Secțiunea a 3-a Renunțarea la aplicarea pedepsei

Articolul 80

Condițiile renunțării la aplicarea pedepsei

(1) Instanța poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) infracțiunea săvârșită prezintă o gravitate redusă, având în vedere natura și întinderea urmărilor produse, mijloacele folosite, modul și împrejurările în care a fost comisă, motivul și scopul urmărit;

b) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea unei pedepse ar fi inoportună din cauza consecințelor pe care le-ar avea asupra persoanei acestuia.

(2) Nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă:

a) infractorul a mai suferit anterior o condamnare, cu excepția cazurilor prevăzute în [art. 42 lit. a\)](#) și [lit. b\)](#) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

b) față de același infractor s-a mai dispus renunțarea la aplicarea pedepsei în ultimii 2 ani anteriori datei comiterii infracțiunii pentru care este judecat;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților;

d) pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 5 ani.

La data de 01-02-2014 Lit. d) a alin. (2) al art. 80 a fost modificată de [pct. 6 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(3) În caz de concurs de infracțiuni, renunțarea la aplicarea pedepsei se poate dispune dacă pentru fiecare infracțiune concurentă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în [alin. \(1\)](#) și [alin. \(2\)](#).

Articolul 81

Avertismentul

(1) Când dispune renunțarea la aplicarea pedepsei, instanța aplică infractorului un avertisment.

(2) Avertismentul constă în prezentarea motivelor de fapt care au determinat renunțarea la aplicarea pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni.

(3) În caz de concurs de infracțiuni se aplică un singur avertisment.

Articolul 82

Anularea și efectele renunțării la aplicarea pedepsei

(1) Persoana față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

(2) Renunțarea la aplicarea pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

(3) Dacă în termen de 2 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei se descoperă că persoana față de care s-a luat această măsură săvârșise anterior rămânerei definitive a hotărârii o altă infracțiune, pentru care i s-a stabilit o pedeapsă chiar după expirarea acestui termen, renunțarea la aplicarea pedepsei se anulează și se stabilește pedeapsa pentru infracțiunea care a atras inițial renunțarea la aplicarea pedepsei, aplicându-se apoi, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

La data de 01-02-2014 Art. 82 a fost modificat de [pct. 7 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Secțiunea a 4-a

Amânarea aplicării pedepsei

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 12 iunie 2019:

Stabilește că în cazul anulării amânării aplicării unei pedepse, urmate de suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei principale rezultante, termenul de supraveghere, stabilit potrivit dispozițiilor [art. 92 din Codul penal](#), se calculează de la data rămânerei definitive a hotărârii prin care se dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei principale rezultante.

Articolul 83

Condițiile amânării aplicării pedepsei

(1) Instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei, stabilind un termen de supraveghere, dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a)** pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani;
- b)** infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, cu excepția cazurilor prevăzute în [art. 42 lit. a\)](#) și [lit. b\)](#) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

Notă

Decizie de admitere - [HP nr. 24/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 860 din 1 noiembrie 2017:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 83 alin. \(1\) lit. b\) din Codul penal](#) și [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) stabilește că:

În ipoteza săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate în termenul de supraveghere al amânării aplicării unei pedepse, atât pronunțarea soluției de condamnare pentru noua infracțiune, cât și revocarea amânării aplicării pedepsei anterioare sunt obligatorii.

- c)** infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;
 - d)** în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.
- (2)** Nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de 7 ani sau mai mare sau dacă infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.
- (3)** Amânarea aplicării pedepsei închisorii atrage și amânarea aplicării amenzii care însoțește pedeapsa închisorii în condițiile [art. 62](#).
- (4)** Sunt obligatorii prezentarea motivelor care au determinat amânarea aplicării pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 83 a fost modificat de [pct. 8 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Articolul 84

Termenul de supraveghere

(1) Termenul de supraveghere este de 2 ani și se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei.

(2) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Articolul 85

Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a)** să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b)** să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c)** să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d)** să comunice schimbarea locului de muncă;
- e)** să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) Instanța poate impune persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a)** să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b)** să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor;
- c)** să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- d)** să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- e)** să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f)** să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- g)** să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- h)** să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme;
- i)** să nu părăsească teritoriul României fără acordul instanței;
- j)** să nu ocupe sau să nu exercite funcția, profesia, meseria ori activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii.

(3) Pentru stabilirea obligației prevăzute la [alin. \(2\) lit. b\)](#), instanța va consulta informațiile puse la dispoziție periodic de către serviciul de probațiune cu privire la posibilitățile concrete de executare existente la nivelul serviciului de probațiune și la nivelul instituțiilor din comunitate.

La data de 01-02-2014 Alin. (3) al art. 85 a fost modificat de [pct. 9 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(4) Când stabilește obligația prevăzută la [alin. \(2\) lit. e\)-g\)](#), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 85 a fost modificat de [pct. 9 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(5) Persoana supravegheată trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 86

Supravegherea

(1) Pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în [art. 85 alin. \(1\) lit. c\)-e\)](#) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în [art. 85 alin. \(2\) lit. a\)-c\)](#) și [alin. \(5\)](#) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în [art. 85 alin. \(2\) lit. d\)-j\)](#) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în [art. 85 alin. \(2\) lit. a\)-d\)](#), într-un termen cât mai scurt de la data rămânării definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Pe durata termenului de supraveghere, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin;

c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 87

Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, atunci când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 88

Revocarea amânării aplicării pedepsei

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei.

(2) În cazul când, până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei, afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei. Pedepsa aplicată ca urmare a revocării amânării și pedeapsa pentru noua infracțiune se calculează conform dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni.

Notă

Decizie de admitere - [HP nr. 24/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 860 din 1 noiembrie 2017:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 83 alin. \(1\) lit. b\) din Codul penal](#) și [art. 88 alin. \(3\) din Codul penal](#) stabilește că:

În ipoteza săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate în termenul de supraveghere al amânării aplicării unei pedepse, atât pronunțarea soluției de condamnare pentru noua infracțiune, cât și revocarea amânării aplicării pedepsei anterioare sunt obligatorii.

(4) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate menține sau revoca amânarea aplicării pedepsei. În cazul revocării, dispozițiile [alin. \(3\)](#) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 89

Anularea amânării aplicării pedepsei

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus amânarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, amânarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni, instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei rezultante dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în [art. 83](#). Dacă se dispune amânarea aplicării pedepsei, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a pronunțat anterior amânarea aplicării pedepsei.

Articolul 90

Efectele amânării aplicării pedepsei

(1) Persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu i se mai aplică pedeapsa și nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, dacă nu a săvârșit din nou o infracțiune până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea amânării și nu s-a descoperit o cauză de anulare.

(2) Amânarea aplicării pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

Secțiunea a 5-a Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere

Articolul 91

Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani;

Notă

Decizie de admitere - [RIL nr. 4/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 211 din 16 martie 2020:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 91 alin. \(1\) lit. a\)](#) și [alin. \(3\) din Codul penal](#), când pedeapsa amenzii se adaugă pedepsei închisorii, amenda penală se execută, chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu excepția cazurilor prevăzute în [art. 42](#) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;

d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Când pedeapsa închisorii este însoțită de pedeapsa amenzii aplicate în condițiile [art. 62](#), amenda se execută chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

(3) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, dacă:

a) pedeapsa aplicată este numai amenda;

b) aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

Notă

Decizie de admitere - [RIL nr. 4/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 211 din 16 martie 2020:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 91 alin. \(1\) lit. a\)](#) și [alin. \(3\) din Codul penal](#), când pedeapsa amenzii se adaugă pedepsei închisorii, amenda penală se execută, chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

(3[^]1) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor prevăzute la [art. 192 alin. \(2\) și \(3\)](#), dacă acestea au fost săvârșite în condițiile [art. 335](#) sau [336](#).

La data de 13-07-2023 Articolul 91, Secțiunea a 5-a, Capitolul V, Titlul III, Partea GENERALĂ a fost completat de [ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 213 din 7 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 629 din 10 iulie 2023](#)

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat suspendarea executării pedepsei și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Articolul 92

Termenul de supraveghere

(1) Durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere constituie termen de supraveghere pentru condamnat și este cuprinsă între 2 și 4 ani, fără a putea fi însă mai mică decât durata pedepsei aplicate.

(2) Termenul de supraveghere se calculează de la data când hotărârea prin care s-a pronunțat suspendarea executării pedepsei sub supraveghere a rămas definitivă.

(3) Pe durata termenului de supraveghere condamnatul trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 12 iunie 2019:

Stabilește că în cazul anulării amânării aplicării unei pedepse, urmate de suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei principale rezultante, termenul de supraveghere, stabilit potrivit dispozițiilor [art. 92 din Codul penal](#), se calculează de la data rămânerei definitive a hotărârii prin care se dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei principale rezultante.

Articolul 93

Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1) Pe durata termenului de supraveghere, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a)** să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b)** să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c)** să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- d)** să comunice schimbarea locului de muncă;
- e)** să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) Instanța impune condamnatului să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a)** să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b)** să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- c)** să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- d)** să nu părăsească teritoriul României, fără acordul instanței.

(3) Pe parcursul termenului de supraveghere, condamnatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă cuprinsă între 60 și 120 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor.

(4) Pentru stabilirea conținutului obligației prevăzute la [alin. \(3\)](#), instanța va consulta informațiile puse la dispoziție periodic de către serviciul de probațiune cu privire la posibilitățile concrete de executare existente la nivelul serviciului de probațiune și la nivelul instituțiilor din comunitate.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 93 a fost modificat de [pct. 10 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(5) Condamnatul trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 94

Supravegherea condamnatului

(1) Pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în [art. 93 alin. \(1\) lit. c\)-e\)](#) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în [art. 93 alin. \(2\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#), [alin. \(3\)](#) și [alin. \(5\)](#) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în [art. 93 alin. \(2\) lit. c\)](#) și [lit. d\)](#) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în [art. 93 alin. \(2\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#), precum și [alin. \(3\)](#) într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Pe durata termenului de supraveghere, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile care îi revin;

c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 95

Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 96

Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse ori stabilite de lege, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(2) Dacă până la expirarea termenului de supraveghere persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, afară de cazul în care persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă pedeapsa amenzii care a însoțit pedeapsa închisorii în condițiile [art. 62](#) nu a fost executată și a fost înlocuită cu pedeapsa închisorii potrivit [art. 63 alin. \(2\)](#) sau [art. 64 alin. \(5\)](#) și [alin. \(6\)](#), instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, la care se adaugă pedeapsa închisorii care a înlocuit amenda.

(4) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită până la împlinirea termenului și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(5) Pedeapsa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară.

(6) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate menține sau revoca suspendarea executării pedepsei sub supraveghere. În cazul revocării, dispozițiile [alin. \(1\)](#), [alin. \(4\)](#) și [alin. \(5\)](#) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 97

Anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus suspendarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, suspendarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni sau pluralitate intermediară, instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei rezultante, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în [art. 91](#). Dacă se dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerei definitive a hotărârii de condamnare prin care s-a pronunțat anterior suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Articolul 98

Efectele suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) În cazul în care condamnatul nu a săvârșit o nouă infracțiune descoperită până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

La data de 01-02-2014 Alin. (1) al art. 98 a fost modificat de [pct. 11 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(2) Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu produce efecte asupra măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărârea de condamnare.

Secțiunea a 6-a Liberarea condiționată

Articolul 99

Condițiile liberării condiționate în cazul detențiunii pe viață

(1) Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață poate fi dispusă, dacă:

- a)** cel condamnat a executat efectiv 20 de ani de detențiune;
- b)** cel condamnat a avut o bună conduită pe toată durata executării pedepsei;
- c)** cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;
- d)** instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori dacă nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(3) De la data liberării condiționate, condamnatul este supus unui termen de supraveghere de 10 ani.

Articolul 100

Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă:

- a)** cel condamnat a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;
- b)** cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;
- c)** cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;
- d)** instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în [alin. \(1\) lit. b\)-d\)](#).

(3)În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în [alin. \(1\)](#) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4)În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în [alin. \(2\)](#) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(5)Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(6)Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.

Articolul 101

Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1)Dacă restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării este de 2 ani sau mai mare, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a)**să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b)**să primească vizitele persoanei desemnate cu supravegherea sa;
- c)**să anunțe, în prealabil, orice schimbare a locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- d)**să comunice schimbarea locului de muncă;
- e)**să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2)În cazul prevăzut în [alin. \(1\)](#), instanța poate impune condamnatului să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a)**să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b)**să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- c)**să nu părăsească teritoriul României;
- d)**să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- e)**să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f)**să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- g)**să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme.

(3)Obligațiile prevăzute în [alin. \(2\) lit. c\)-g\)](#) pot fi impuse în măsura în care nu au fost aplicate în conținutul pedepsei complementare a interdicției exercitării unor drepturi.

(4)Când stabilește obligația prevăzută la [alin. \(2\) lit. d\)-f\)](#), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 101 a fost modificat de [pct. 12 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(5)Măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute în [alin. \(2\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#) se execută din momentul acordării liberării, pe o perioadă egală cu o treime din durata termenului de supraveghere, dar nu mai mult de 2 ani, iar obligațiile prevăzute în [alin. \(2\) lit. c\)-g\)](#) se execută pe toată durata termenului de supraveghere.

(6)Abrogat.

La data de 01-02-2014 Alin. (6) al art. 101 a fost abrogat de [pct. 13 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Articolul 102

Supravegherea condamnatului

(1) Pe durata supravegherii, datele prevăzute în [art. 101 alin. \(1\) lit. c\)-e](#) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în [art. 101 alin. \(2\) lit. a](#) și [lit. b](#) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în [art. 101 alin. \(2\) lit. c\)-g](#) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în [art. 101 alin. \(2\) lit. d](#) și [lit. e](#) poate fi realizată și printr-un sistem electronic de supraveghere, în condițiile prevăzute de legea specială.

(4) Pe durata supravegherii, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Articolul 103

Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe durata supravegherii au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de reintegrare socială.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 104

Revocarea liberării condiționate

(1) Dacă pe durata supravegherii persoana condamnată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă.

(2) Dacă după acordarea liberării cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, care a fost descoperită în termenul de supraveghere și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă. Pedeapsa pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor de la recidivă sau pluralitate intermediară.

(3) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) și [alin. \(2\)](#) se aplică în mod corespunzător și în cazul liberării condiționate din executarea pedepsei detențiunii pe viață.

Articolul 105

Anularea liberării condiționate

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, liberarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 10/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 500 din 12 iunie 2020:

Stabilește că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 105 alin. \(1\) din Codul penal](#), sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează atât situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, până la împlinirea termenului de supraveghere, cât și situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite anterior liberării condiționate.

(2) În cazul în care, în raport de pedeapsa rezultată, sunt îndeplinite condițiile prevăzute în [art. 99](#) sau [art. 100](#), instanța poate acorda liberarea condiționată. Dacă s-a dispus liberarea, termenul de supraveghere se calculează de la data acordării primei liberări.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 19/2023](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 377 din 3 mai 2023.

(3)Când, după anulare, instanța dispune executarea pedepsei rezultante, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data anulării liberării se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Articolul 106

Efectele liberării condiționate

În cazul în care condamnatul nu a săvârșit o nouă infracțiune descoperită până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

La data de 01-02-2014 Art. 106 a fost modificat de [pct. 14 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Titlul IV

Măsurile de siguranță

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 107

Scopul măsurilor de siguranță

(1)Măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2)Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

(3)Măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.

Articolul 108

Categoriile măsurilor de siguranță

Măsurile de siguranță sunt:

- a)**obligarea la tratament medical;
- b)**internarea medicală;
- c)**interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii;
- d)**confiscarea specială.
- e)**[confiscarea extinsă.](#)

La data de 22-04-2012 Lit. e) a art. 108 a fost introdusă de [pct. 1 al art. II din LEGEA nr. 63 din 17 aprilie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 258 din 19 aprilie 2012.](#)

Capitolul II

Regimul măsurilor de siguranță

Articolul 109

Obligarea la tratament medical

(1)Dacă făptuitorul, din cauza unei boli, inclusiv cea provocată de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive, prezintă pericol pentru societate, poate fi obligat să urmeze un tratament medical până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlătore starea de pericol.

(2)Când persoana față de care s-a luat această măsură nu urmează tratamentul, se poate dispune internarea medicală.

(3)Dacă persoana obligată la tratament este condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, tratamentul se efectuează și în timpul executării pedepsei.

Articolul 110

Internarea medicală

Când făptuitorul este bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau suferă de o boală infectocontagioasă și prezintă pericol pentru societate, se poate lua măsura internării într-o

unitate sanitară de specialitate, până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.

Articolul 111

Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii

(1) Când făptuitorul a săvârșit fapta datorită incapacității, nepregătirii sau altor cauze care îl fac inapt pentru ocuparea unei anumite funcții, pentru exercitarea unei profesii sau meserii ori pentru desfășurarea unei alte activități, se poate lua măsura interzicerii exercitării dreptului de a ocupa acea funcție ori de a exercita acea profesie, meserie sau activitate.

(2) Măsura de siguranță poate fi revocată la cerere, după trecerea unui termen de cel puțin un an, dacă se constată că temeiurile care au impus luarea ei au încetat. O nouă cerere nu se poate face decât după trecerea unui termen de cel puțin un an de la data respingerii cererii anterioare.

Articolul 112

Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;

b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;

e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

Notă

Decizie de admitere - [RIL nr. 10/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 472 din 11 iunie 2019:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 112 alin. \(1\) lit. f\) din Codul penal](#), [art. 342 alin. \(6\) din Codul penal](#) și [art. 549¹ din Codul de procedură penală](#), stabilește următoarele:

În cazul faptei prevăzute de [art. 342 alin. \(6\) din Codul penal](#), cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile [art. 16 alin. \(1\) lit. b\) teza a II-a din Codul de procedură penală](#), arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul [art. 112 alin. \(1\) lit. f\) din Codul penal](#), în procedura reglementată de [art. 549¹ din Codul de procedură penală](#), în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.

(2) În cazul prevăzut în [alin. \(1\) lit. b\)](#) și [lit. c\)](#), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în [alin. \(1\) lit. b\)](#) și [lit. c\)](#), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor [alin. \(2\)](#).

(4) Dispozițiile [alin. \(1\) lit. b\)](#) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit [alin. \(1\) lit. b\)-e\)](#) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în [alin. \(1\) lit. b\)](#) și [lit. c\)](#).

Articolul 112¹

Confiscarea extinsă

(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele prevăzute la [art. 112](#), când față de o persoană se dispune condamnarea pentru o faptă susceptibilă să îi procure un folos material și pentru care

pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare, instanța își formează convingerea că bunurile respective provin din activități infracționale. Convingerea instanței se poate baza inclusiv pe disproporția dintre veniturile licite și averea persoanei.

La data de 05-11-2020 Alineatul (1) din Articolul 112^{^1} , Capitolul II , Titlul IV , Partea GENERALĂ a fost modificat de [Articolul I din LEGEA nr. 228 din 2 noiembrie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1019 din 02 noiembrie 2020](#)

(2) Confiscarea extinsă se dispune asupra bunurilor dobândite de persoana condamnată într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței. Confiscarea extinsă poate fi dispusă și asupra bunurilor transferate către terți, dacă aceștia știau sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului a fost evitarea confiscării.

La data de 05-11-2020 Alineatul (2) din Articolul 112^{^1} , Capitolul II , Titlul IV , Partea GENERALĂ a fost modificat de [Articolul I din LEGEA nr. 228 din 2 noiembrie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1019 din 02 noiembrie 2020](#)

(3) Pentru aplicarea dispozițiilor [alin. \(2\)](#) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul.

(4) Prin bunuri, conform prezentului articol, se înțelege și sumele de bani.

(5) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată, membrii familiei acesteia.

(6) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(7) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea.

(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la [alin. \(2\)](#), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.

La data de 22-04-2012 Art. 112^{^1} a fost introdus de [pct. 2 al art. II din LEGEA nr. 63 din 17 aprilie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 258 din 19 aprilie 2012.](#)

Notă

*) Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 11 din 15 ianuarie 2015](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 102 din 9 februarie 2015, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 112^{^1} alin. \(2\) lit. a\) din Codul penal](#), constatându-se că acestea sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a [Legii nr. 63/2012](#) pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal.

Conform [art. 147 alin. \(1\) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată](#) în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, în intervalul 9 februarie 2015-25 martie 2015, dispozițiile [art. 112^{^1} alin. \(2\) lit. a\) din Codul penal](#), în măsura în care confiscarea extinsă se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a [Legii nr. 63/2012](#) pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal, au fost suspendate de drept, încetându-și efectele juridice începând cu data de 26 martie 2015, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor declarate neconstituționale.

Titlul V

Minoritatea

Capitolul I

Regimul răspunderii penale a minorului

Articolul 113

Limitele răspunderii penale

- (1)** Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde penal.
- (2)** Minorul care are vârsta între 14 și 16 ani răspunde penal numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu discernământ.
- (3)** Minorul care a împlinit vârsta de 16 ani răspunde penal potrivit legii.

Articolul 114

Consecințele răspunderii penale

- (1)** Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate.
- (2)** Față de minorul prevăzut în [alin. \(1\)](#) se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:
 - a)** dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;
 - b)** atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.

Articolul 115

Măsurile educative

- (1)** Măsurile educative sunt neprivative de libertate sau privative de libertate.
 - 1.** Măsurile educative neprivative de libertate sunt:
 - a)** stagiul de formare civică;
 - b)** supravegherea;
 - c)** consemnarea la sfârșit de săptămână;
 - d)** asistarea zilnică.
 - 2.** Măsurile educative privative de libertate sunt:
 - a)** internarea într-un centru educativ;
 - b)** internarea într-un centru de detenție.
- (2)** Alegerea măsurii educative care urmează să fie luată față de minor se face, în condițiile [art. 114](#), potrivit criteriilor prevăzute în [art. 74](#).

Articolul 116

Referatul de evaluare

- (1)** În vederea efectuării evaluării minorului, potrivit criteriilor prevăzute în [art. 74](#), instanța va solicita serviciului de probațiune întocmirea unui referat care va cuprinde și propuneri motivate referitoare la natura și durata programelor de reintegrare socială pe care minorul ar trebui să le urmeze, precum și la alte obligații ce pot fi impuse acestuia de către instanță.
- (2)** Referatul de evaluare privind respectarea condițiilor de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse se întocmește de către serviciul de probațiune în toate cazurile în care instanța dispune asupra măsurii educative ori asupra modificării sau încetării executării obligațiilor impuse, cu excepția situației prevăzute la [art. 126](#), când acesta va fi întocmit de către centrul educativ ori de detenție.

La data de 01-02-2014 Alin. (2) al art. 116 a fost modificat de [pct. 15 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Capitolul II

Regimul măsurilor educative neprivative de libertate

Articolul 117

Stagiul de formare civică

- (1)** Măsura educativă a stagiului de formare civică constă în obligația minorului de a participa la un program cu o durată de cel mult 4 luni, pentru a-l ajuta să înțeleagă consecințele legale și sociale la care se expune în cazul săvârșirii de infracțiuni și pentru a-l responsabiliza cu privire la comportamentul său viitor.

(2)Organizarea, asigurarea participării și supravegherea minorului, pe durata cursului de formare civică, se face sub coordonarea serviciului de probațiune, fără a afecta programul școlar sau profesional al minorului.

Articolul 118

Supravegherea

Măsura educativă a supravegherii constă în controlarea și îndrumarea minorului în cadrul programului său zilnic, pe o durată cuprinsă între două și 6 luni, sub coordonarea serviciului de probațiune, pentru a asigura participarea la cursuri școlare sau de formare profesională și prevenirea desfășurării unor activități sau intrarea în legătură cu anumite persoane care ar putea afecta procesul de îndreptare a acestuia.

Articolul 119

Consemnarea la sfârșit de săptămână

(1)Măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână constă în obligația minorului de a nu părăsi locuința în zilele de sâmbătă și duminică, pe o durată cuprinsă între 4 și 12 săptămâni, afară de cazul în care, în această perioadă, are obligația de a participa la anumite programe ori de a desfășura anumite activități impuse de instanță.

(2)Supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Articolul 120

Asistarea zilnică

(1)Măsura educativă a asistării zilnice constă în obligația minorului de a respecta un program stabilit de serviciul de probațiune, care conține orarul și condițiile de desfășurare a activităților, precum și interdicțiile impuse minorului.

(2)Măsura educativă a asistării zilnice se ia pe o durată cuprinsă între 3 și 6 luni, iar supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Articolul 121

Obligații ce pot fi impuse minorului

(1)Pe durata executării măsurilor educative neprivative de libertate, instanța poate impune minorului una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a)**să urmeze un curs de pregătire școlară sau formare profesională;
- b)**să nu depășească, fără acordul serviciului de probațiune, limita teritorială stabilită de instanță;
- c)**să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- d)**să nu se apropie și să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii ori cu alte persoane stabilite de instanță;
- e)**să se prezinte la serviciul de probațiune la datele fixate de acesta;
- f)**să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- g)**să participe, singur sau, după caz, împreună cu părinții sau cu un alt reprezentant legal, la programele speciale de consiliere psihologică organizate de direcția generală de asistență socială și protecția copilului sau de alte instituții de specialitate publice sau private.

La data de 28-10-2023 Alineatul (1), Articolul 121, Capitolul II, Titlul V, Partea GENERALĂ a fost completat de [Articolul II din LEGEA nr. 291 din 24 octombrie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 968 din 25 octombrie 2023](#)

(2)Când stabilește obligația prevăzută în [alin. \(1\) lit. d\)](#), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(3)Supravegherea executării obligațiilor impuse de instanță se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

(4)Pe durata executării măsurii educative neprivative de libertate, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

- a)**au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;
- b)**persoana supravegheată nu respectă condițiile de executare a măsurii educative sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Articolul 122

Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă, pe parcursul supravegherii, au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 123

Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate

(1) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate cu internarea într-un centru educativ, în cazul în care, inițial, s-a luat măsura educativă neprivativă de libertate cea mai severă, pe durata sa maximă.

(2) În cazurile prevăzute în [alin. \(1\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#), dacă nici de această dată nu sunt respectate condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța înlocuiește măsura educativă neprivativă de libertate cu măsura internării într-un centru educativ.

(3) Dacă minorul aflat în executarea unei măsuri educative neprivative de libertate săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative luate inițial, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate inițial cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate inițial cu o măsură educativă privativă de libertate.

(4) În cazurile prevăzute în [alin. \(1\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#), precum și în [alin. \(3\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#), instanța poate impune noi obligații în sarcina minorului ori sporește condițiile de executare a celor existente.

Capitolul III

Regimul măsurilor educative privative de libertate

Articolul 124

Internarea într-un centru educativ

(1) Măsura educativă a internării într-un centru educativ constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, unde va urma un program de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale, precum și programe de reintegrare socială.

(2) Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între unu și 3 ani.

(3) Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța poate menține măsura internării într-un centru educativ, prelungind durata acesteia, fără a depăși maximul prevăzut de lege, sau o poate înlocui cu măsura internării într-un centru de detenție.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 17/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 958 din 19 octombrie 2020:

Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor [art. 124 alin. \(3\) din Codul penal](#), în cazul înlocuirii măsurii educative a internării într-un centru educativ cu măsura internării într-un centru de detenție, fiind incidentă ipoteza concursului de infracțiuni, se scade din durata măsurii educative a internării într-un centru de detenție perioada executării măsurii educative a internării într-un centru educativ.

(4) În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:

a) înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate, dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;

- b)** liberarea din centrul educativ, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.
- (5)** Odată cu înlocuirea sau liberarea instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în [art. 121](#) până la împlinirea duratei măsurii internării.
- (6)** Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru educativ.
- (7)** În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru educativ cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:
 - a)** executarea restului rămas din durata măsurii internării inițiale, cu posibilitatea prelungirii duratei acesteia până la maximul prevăzut de lege;
 - b)** internarea într-un centru de detenție.

Articolul 125

Internarea într-un centru de detenție

- (1)** Măsura educativă a internării într-un centru de detenție constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, cu regim de pază și supraveghere, unde va urma programe intensive de reintegrare socială, precum și programe de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale.
- (2)** Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între 2 și 5 ani, afară de cazul în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 20 de ani sau mai mare ori detențiunea pe viață, când internarea se ia pe o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani.

Notă

Decizie de respingere: [HP nr. 39/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 678 din 7 iulie 2022.

- (3)** Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța prelungește măsura internării, fără a depăși maximul prevăzut în [alin. \(2\)](#), determinat în raport cu pedeapsa cea mai grea dintre cele prevăzute de lege pentru infracțiunile săvârșite. Din durata măsurii educative se scade perioada executată până la data hotărârii.
- (4)** În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:
 - a)** înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate, dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;
 - b)** liberarea din centrul de detenție, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.
- (5)** Odată cu înlocuirea sau liberarea, instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în [art. 121](#), până la împlinirea duratei măsurii internării.
- (6)** Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru de detenție.
- (7)** În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru de detenție cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:
 - a)** executarea restului rămas din durata măsurii internării într-un centru de detenție;
 - b)** prelungirea duratei acestei internări în condițiile prevăzute în [alin. \(3\)](#).

Articolul 126

Schimbarea regimului de executare

Dacă în cursul executării unei măsuri educative privative de libertate persoana internată, care a împlinit vârsta de 18 ani, are un comportament prin care influențează negativ sau împiedică procesul de recuperare și reintegrare a celorlalte persoane internate, instanța poate dispune continuarea executării măsurii educative într-un penitenciar.

Articolul 127

Calculul duratei măsurilor educative
În cazul măsurilor educative privative de libertate, dispozițiile [art. 71-73](#) se aplică în mod corespunzător.

Capitolul IV Dispoziții comune

Articolul 128

Efectele cauzelor de atenuare și agravare

În cazul infracțiunilor săvârșite în timpul minorității, cauzele de atenuare și agravare sunt avute în vedere la alegerea măsurii educative și produc efecte între limitele prevăzute de lege pentru fiecare măsură educativă.

Articolul 129

Pluralitatea de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni săvârșite în timpul minorității se stabilește și se ia o singură măsură educativă pentru toate faptele, în condițiile [art. 114](#), ținând seama de criteriile prevăzute în [art. 74](#).

(2) În cazul săvârșirii a două infracțiuni, dintre care una în timpul minorității și una după majorat, pentru infracțiunea comisă în timpul minorității se ia o măsură educativă, iar pentru infracțiunea săvârșită după majorat se stabilește o pedeapsă, după care:

a) dacă măsura educativă este neprivativă de libertate, se execută numai pedeapsa;

b) dacă măsura educativă este privativă de libertate, iar pedeapsa este închisoarea, se aplică pedeapsa închisorii, care se majorează cu o durată egală cu cel puțin o pătrime din durata măsurii educative ori din restul rămas neexecutat din aceasta la data săvârșirii infracțiunii comise după majorat. Pedeapsa astfel obținută nu poate depăși durata pedepsei rezultante aplicabile potrivit [art. 39 alin. \(1\) lit. b\)](#), dacă ambele infracțiuni ar fi fost comise după majorat.

La data de 09-07-2023 Litera b), Alineatul (2), Articolul 129, Capitolul IV, Titlul V, Partea GENERALĂ a fost modificată de [Punctul 2., Articolul I din LEGEA nr. 200 din 5 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 616 din 6 iulie 2023](#)

c) dacă pedeapsa aplicată pentru infracțiunea săvârșită după majorat este detențiunea pe viață, se execută numai această pedeapsă;

d) dacă măsura educativă este privativă de libertate, iar pedeapsa este amenda, se execută măsura educativă, a cărei durată se majorează cu cel mult 6 luni, fără a depăși maximumul prevăzut de lege pentru aceasta.

(3) În cazul prevăzut în [alin. \(2\) lit. b\)](#), din durata pedepsei aplicate se scade ceea ce s-a executat din momentul săvârșirii infracțiunii comise după majorat până la data judecării.

(4) În cazul săvârșirii după majorat a două sau mai multor infracțiuni concurente se aplică mai întâi regulile referitoare la concursul de infracțiuni, după care se face aplicarea dispozițiilor [alin. \(2\)](#).

(5) Pedeapsa stabilită potrivit dispozițiilor [alin. \(2\) lit. b\)](#) nu poate face obiectul amânării aplicării pedepsei sau al suspendării executării sub supraveghere.

Notă

Decizie de admitere - [HP nr. 2/2016](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 192 din 15 martie 2016:

Stabilește că, în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, dar va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea sancțiunii conform [art. 129 alin. \(1\) din Codul penal](#).

Articolul 130

Descoperirea unei infracțiuni săvârșite în timpul minorității

Dacă pe durata termenului de supraveghere al amânării aplicării pedepsei, al suspendării sub supraveghere ori al liberării condiționate se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune în timpul minorității pentru care s-a luat, chiar după expirarea acestui termen, o măsură educativă privativă de libertate, amânarea, suspendarea sau liberarea se anulează, aplicându-se în mod corespunzător dispozițiile [art. 129 alin. \(2\)-\(4\)](#).

Articolul 131

Prescripția răspunderii penale a minorilor

Termenele de prescripție a răspunderii penale, prevăzute în [art. 154](#), se reduc la jumătate pentru cei care la data săvârșirii infracțiunii erau minori și se întrerup sau se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori.

Articolul 132

Prescripția executării măsurilor educative

(1) Măsurile educative neprivative de libertate se prescriu într-un termen de 2 ani de la data rămânării definitive a hotărârii prin care au fost luate.

(2) Măsurile educative privative de libertate se prescriu într-un termen egal cu durata măsurii educative luate, dar nu mai puțin de 2 ani.

(3) Termenele de prescripție a executării măsurilor educative se întrerup și se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori.

(4) În cazul înlocuirii măsurilor educative, executarea se prescrie în raport cu măsura educativă mai grea și curge de la data rămânării definitive a hotărârii prin care s-a dispus înlocuirea.

Articolul 133

Efectele măsurilor educative

Măsurile educative nu atrag interdicții, decăderi sau incapacități.

Articolul 134

Minorul devenit major

(1) Dispozițiile prezentului titlu se aplică și majorilor care, la data săvârșirii infracțiunii, aveau vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani.

(2) Când, la data pronunțării hotărârii prin care s-a luat o măsură educativă privativă de libertate, infractorul a împlinit vârsta de 18 ani, instanța, ținând seama de posibilitățile sale de îndreptare, de vârsta acestuia, precum și de celelalte criterii prevăzute în [art. 74](#), poate dispune executarea măsurii educative într-un penitenciar.

Titlul VI

Răspunderea penală a persoanei juridice

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 135

Condițiile răspunderii penale a persoanei juridice

(1) Persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.

(2) Instituțiile publice nu răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea unei activități ce nu poate face obiectul domeniului privat.

(3) Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit la săvârșirea aceleiași fapte.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 9/2023](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 24 martie 2023:

Spitalul miliar este instituție publică în sensul [art. 135 din Codul penal](#), iar aceasta nu poate fi autor al infracțiunilor de luare de mită, prevăzută de [art. 289 alin. \(1\) din Codul penal](#), și abuz în serviciu, prevăzută de [art. 297 alin. \(1\) din Codul penal](#).

Articolul 136

Pedepsele aplicabile persoanei juridice

(1) Pedepsele aplicabile persoanei juridice sunt principale și complementare.

(2) Pedepsa principală este amenda.

(3) Pedepsele complementare sunt:

a) dizolvarea persoanei juridice;

- b)** suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
- c)** închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
- d)** interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice pe o durată de la unu la 3 ani;
- e)** plasarea sub supraveghere judiciară;
- f)** afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.

Articolul 137

Stabilirea amenzii pentru persoana juridică

(1) Amenda constă în suma de bani pe care persoana juridică este condamnată să o plătească statului.

(2) Quantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor-amendă. Suma corespunzătoare unei zile-amendă, cuprinsă între 100 și 5.000 lei, se înmulțește cu numărul zilelor-amendă, care este cuprins între 30 de zile și 600 de zile.

(3) Instanța stabilește numărul zilelor-amendă ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei. Quantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă se determină ținând seama de veniturile totale și activele totale cuprinse în situațiile financiare anuale sau, după caz, în raportările contabile anuale, pe care persoana juridică are obligația de a le întocmi și depune, potrivit legii, pentru exercițiul financiar anterior trimerii în judecată.

La data de 14-07-2023 Alineatul (3), Articolul 137, Capitolul I, Titlul VI, Partea GENERALĂ a fost modificat de [Punctul 1., Articolul I din LEGEA nr. 214 din 7 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 634 din 11 iulie 2023](#)

(3¹) Quantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă se determină ținând seama de valoarea activului patrimonial la data trimerii în judecată, în cazul persoanei juridice care:

- a)** nu are obligația întocmirii și depunerii, potrivit legii, a documentelor prevăzute la [alin. \(3\)](#);
- b)** a fost înființată în anul trimerii în judecată.

La data de 14-07-2023 Articolul 137, Capitolul I, Titlul VI, Partea GENERALĂ a fost completat de [Punctul 2., Articolul I din LEGEA nr. 214 din 7 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 634 din 11 iulie 2023](#)

(4) Limitele speciale ale zilelor-amendă sunt cuprinse între:

- a)** 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;
- b)** 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 5 ani, unică sau alternativ cu pedeapsa amenzii;
- c)** 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 10 ani;
- d)** 240 și 420 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 20 de ani;
- e)** 360 și 510 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani sau detențiunea pe viață.

(5) Când prin infracțiunea săvârșită persoana juridică a urmărit obținerea unui folos patrimonial, limitele speciale ale zilelor-amendă prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă se pot majora cu o treime, fără a se depăși maximul general al amenzii. La stabilirea amenzii se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

Capitolul II

Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice

Articolul 138

Aplicarea și executarea pedepselor complementare în cazul persoanei juridice

(1) Aplicarea uneia sau mai multor pedepse complementare se dispune atunci când instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, precum și de împrejurările cauzei, aceste pedepse sunt necesare.

(2) Aplicarea uneia sau mai multor pedepse complementare este obligatorie când legea prevede această pedeapsă.

- (3) Pedepsele complementare prevăzute în [art. 136 alin. \(3\) lit. b\)-f\)](#) se pot aplica în mod cumulativ.
- (4) Executarea pedepselor complementare începe după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

Articolul 139

Dizolvarea persoanei juridice

- (1) Pedeapsa complementară a dizolvării persoanei juridice se aplică atunci când:
- a) persoana juridică a fost constituită în scopul săvârșirii de infracțiuni;
 - b) obiectul său de activitate a fost deturnat în scopul comiterii de infracțiuni, iar pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 3 ani.
- (2) În caz de neexecutare, cu rea-credință, a uneia dintre pedepsele complementare prevăzute în [art. 136 alin. \(3\) lit. b\)-e\)](#), instanța dispune dizolvarea persoanei juridice.
- (3) Abrogat.

La data de 01-02-2014 Alin. (3) al art. 139 a fost abrogat de [pct. 16 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Articolul 140

Suspendarea activității persoanei juridice

- (1) Pedeapsa complementară a suspendării activității persoanei juridice constă în interzicerea desfășurării activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice în realizarea căreia a fost săvârșită infracțiunea.
- (2) În caz de neexecutare, cu rea-credință, a pedepsei complementare prevăzute în [art. 136 alin. \(3\) lit. f\)](#), instanța dispune suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice până la punerea în executare a pedepsei complementare, dar nu mai mult de 3 luni.
- (3) Dacă până la împlinirea termenului prevăzut în [alin. \(2\)](#) pedeapsa complementară nu a fost pusă în executare, instanța dispune dizolvarea persoanei juridice.

Articolul 141

Neaplicarea dizolvării sau suspendării activității persoanei juridice

- (1) Pedepsele complementare prevăzute în [art. 136 alin. \(3\) lit. a\)](#) și [lit. b\)](#) nu pot fi aplicate instituțiilor publice, partidelor politice, sindicatelor, patronatelor și organizațiilor religioase ori aparținând minorităților naționale, constituite potrivit legii.
- (2) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) se aplică și persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul presei.

Articolul 142

Închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice

- (1) Pedeapsa complementară a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice constă în închiderea unuia sau mai multora dintre punctele de lucru aparținând persoanei juridice cu scop lucrativ, în care s-a desfășurat activitatea în realizarea căreia a fost săvârșită infracțiunea.
- (2) Dispozițiile [alin. \(1\)](#) nu se aplică persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul presei.

Articolul 143

Interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice

Pedeapsa complementară a interzicerii de a participa la procedurile de achiziții publice constă în interzicerea de a participa, direct sau indirect, la procedurile pentru atribuirea contractelor de achiziții publice, prevăzute de lege.

Articolul 144

Plasarea sub supraveghere judiciară

- (1) Pedeapsa complementară a plasării sub supraveghere judiciară presupune desfășurarea sub supravegherea unui mandatar judiciar a activității care a ocazionat comiterea infracțiunii, pe o perioadă de la un an la 3 ani.

La data de 01-02-2014 Alin. (1) al art. 144 a fost modificat de [pct. 17 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(2) Mandatarul judiciar are obligația de a sesiza instanța atunci când constată că persoana juridică nu a luat măsurile necesare în vederea prevenirii comiterii de noi infracțiuni. În cazul în care instanța constată că sesizarea este întemeiată, dispune înlocuirea acestei pedepse cu pedeapsa prevăzută la [art. 140](#).

La data de 01-02-2014 Alin. (2) al art. 144 a fost modificat de [pct. 17 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012](#).

(3) Plasarea sub supraveghere judiciară nu se aplică în cazul persoanelor juridice menționate în [art. 141](#).

Articolul 145

Afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare

(1) Afișarea hotărârii definitive de condamnare sau publicarea acesteia se realizează pe cheltuiuala persoanei juridice condamnate.

(2) Prin afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare nu poate fi dezvăluită identitatea altor persoane.

(3) Afișarea hotărârii de condamnare se realizează în extras, în forma și locul stabilite de instanță, pentru o perioadă cuprinsă între o lună și 3 luni.

(4) Publicarea hotărârii de condamnare se face în extras și în forma stabilită de instanță, prin intermediul presei scrise sau audiovizuale ori prin alte mijloace de comunicare audiovizuală, desemnate de instanță.

(5) Dacă publicarea se face prin presa scrisă sau audiovizuală, instanța stabilește numărul aparițiilor, care nu poate fi mai mare de 10, iar în cazul publicării prin alte mijloace audiovizuale durata acesteia nu poate depăși 3 luni.

Capitolul III Dispoziții comune

Articolul 146

Recidiva în cazul persoanei juridice

(1) Există recidivă pentru persoana juridică atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la reabilitare, persoana juridică săvârșește din nou o infracțiune, cu intenție sau cu intenție depășită.

(2) În caz de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate, fără a depăși maximul general al pedepsei amenzii.

(3) Dacă amenda anterioară nu a fost executată, în tot sau în parte, amenda stabilită pentru noua infracțiune, potrivit [alin. \(2\)](#), se adaugă la pedeapsa anterioară sau la restul rămas neexecutat din aceasta.

(4) Dispozițiile [art. 42](#) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 147

Atenuarea și agravarea răspunderii penale a persoanei juridice

(1) În caz de concurs de infracțiuni, de pluralitate intermediară sau de cauze de atenuare ori agravare a răspunderii penale, persoanei juridice i se aplică regimul amenzii prevăzut de lege pentru persoana fizică.

(2) În caz de pluralitate de infracțiuni, pedepsele complementare de natură diferită, cu excepția dizolvării, sau cele de aceeași natură, dar cu conținut diferit, se cumulează, iar dintre pedepsele complementare de aceeași natură și cu același conținut se aplică cea mai grea.

(3) În caz de pluralitate de infracțiuni, măsurile de siguranță luate conform [art. 112](#) se cumulează.

Articolul 148

Prescripția răspunderii penale

Răspunderea penală a persoanei juridice se prescrie în condițiile prevăzute de lege pentru persoana fizică, dispozițiile [art. 153-156](#) aplicându-se în mod corespunzător.

Articolul 149

Prescripția executării pedepsei

(1) Termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii aplicate persoanei juridice este de 5 ani.

(2) Executarea pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice se prescrie într-un termen de 3 ani, care curge de la data la care pedeapsa amenzii a fost executată sau considerată ca executată.

(3) Dispozițiile [art. 161](#), [art. 162 alin. \(2\)](#), [art. 163](#) și [art. 164](#) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 150

Reabilitarea persoanei juridice

Reabilitarea persoanei juridice are loc de drept dacă, în decurs de 3 ani de la data la care pedeapsa amenzii sau pedeapsa complementară a fost executată sau considerată ca executată, aceasta nu a mai săvârșit nicio altă infracțiune.

Articolul 151

Efectele comasării și divizării persoanei juridice

(1) În cazul pierderii personalității juridice prin fuziune, absorbție sau divizare intervenită după comiterea infracțiunii, răspunderea penală și consecințele acesteia se vor angaja:

a) în sarcina persoanei juridice create prin fuziune;

b) în sarcina persoanei juridice absorbante;

c) în sarcina persoanelor juridice care au fost create prin divizare sau care au dobândit fracțiuni din patrimoniul persoanei divizate.

(2) În cazul prevăzut la [alin. \(1\)](#), la individualizarea pedepsei se va ține seama, după caz, de:

a) veniturile totale și activele totale cuprinse în ultima situație financiară sau, după caz, raportare contabilă pe care persoana juridică care a comis infracțiunea are obligația de a le întocmi și depune, potrivit legii, anterior fuziunii ori divizării, cu luarea în considerare a părții din patrimoniul acesteia care a fost transmisă fiecărei persoane juridice participante la operațiune;

b) valoarea activului patrimonial de la data fuziunii ori divizării, în cazul persoanei juridice care, potrivit legii, nu are obligația întocmirii și depunerii documentelor prevăzute la [lit. a\)](#), respectiv, în cazul persoanei juridice înființate în anul trimerii în judecată, cu luarea în considerare a părții din patrimoniul acesteia care a fost transmisă fiecărei persoane juridice participante la operațiune.

La data de 14-07-2023 Alineatul (2), Articolul 151, Capitolul III, Titlul VI, Partea GENERALĂ a fost modificat de [Punctul 3., Articolul I din LEGEA nr. 214 din 7 iulie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 634 din 11 iulie 2023](#)

Titlul VII

Cauzele care înlătură răspunderea penală

Articolul 152

Efectele amnistiei

(1) Amnistia înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită. Dacă intervine după condamnare, ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării. Amenda încasată anterior amnistiei nu se restituie.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Articolul 153

Prescripția răspunderii penale

(1) Prescripția înlătură răspunderea penală.

(2) Prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul:

a) infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise;

b) infracțiunilor prevăzute la [art. 188](#) și [189](#) și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei.

c) infracțiunilor prevăzute la [art. 209-211](#), [art. 213](#), [art. 218-220](#) și [art. 282](#);

La data de 05-07-2021 Litera c) din Alineatul (2), Articolul 153, Titlul VII, Partea GENERALĂ a fost modificată de [Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 186 din 1 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 657 din 02 iulie 2021](#)

Notă

Începând cu data de 01-01-2024, conform dispozițiilor [Punctului 1, Articolul I din LEGEA nr. 217 din 10 iulie 2023](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 634 din 11 iulie 2023 coroborate cu prevederile [Articolului IV din același act normativ, Litera c\) a Alineatului \(2\) al Articolului 153, Titlul VII, Partea Generală](#) se modifică și, va avea următorul cuprins:

c) infracțiunilor prevăzute la [art. 209-211, 213, 218, 218¹, 219, 219¹ și 282](#);

La data de 23-03-2012 Alin. (2) al art. 153 a fost modificat de [pct. 1 al art. II din LEGEA nr. 27 din 16 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 180 din 20 martie 2012.](#)

(3) Prescripția nu înlătură răspunderea penală nici în cazul infracțiunilor prevăzute la [alin. \(2\) lit. b\)](#) pentru care nu s-a împlinit termenul de prescripție, generală sau specială, la data intrării în vigoare a acestei dispoziții.

La data de 23-03-2012 Alin. (3) al art. 153 a fost introdus de [pct. 2 al art. II din LEGEA nr. 27 din 16 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 180 din 20 martie 2012.](#)

Articolul 154

Termenele de prescripție a răspunderii penale

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

- a)** 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;
- b)** 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;
- c)** 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;
- d)** 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;
- e)** 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 58/2023](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 965 din 25 octombrie 2023:

Incriminarea din [art. 199 alin. \(1\) din Codul penal](#) reprezintă o variantă agravată a infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de [art. 193 alin. \(2\) din Codul penal](#).

Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de [art. 193 alin. \(2\) din Codul penal](#) cu aplicarea [art. 199 alin. \(1\) din Codul penal](#), este cel arătat de [art. 154 alin. \(1\) lit. c\) din Codul penal](#).

(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

Notă

Decizie de admitere - [RIL nr. 5/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 334 din 2 mai 2019:

În interpretarea și aplicarea [art. 174](#), cu referire la [art. 154 alin. \(2\) teza I din Codul penal](#), stabilește că: Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și al infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, altele decât cele prevăzute la [art. 153 alin. \(2\) lit. c\)](#), precum și al

infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

La data de 05-07-2021 Alineatul (4) din Articolul 154 , Titlul VII , Partea GENERALĂ a fost modificat de [Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 186 din 1 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 657 din 02 iulie 2021](#)

Articolul 155

Înteruperea cursului prescripției răspunderii penale

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.

La data de 30-05-2022 Alineatul (1) din Articolul 155 , Titlul VII , Partea GENERALĂ a fost modificat de [ARTICOLUL UNIC din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 71 din 30 mai 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 531 din 30 mai 2022](#)

Notă

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 358 din 26 mai 2022](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 565 din 9 iunie 2022, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că dispozițiile [art. 155 alin. \(1\) din Codul penal](#) (în forma anterioară modificării aduse prin [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 71 din 30 mai 2022](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 531 din 30 mai 2022) sunt neconstituționale.

(2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.

(3) Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

(4) Termenele prevăzute la [art. 154](#), dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.

La data de 01-02-2014 Alin. (4) al art. 155 a fost modificat de [pct. 18 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(5) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

Notă

Decizii de respingere:

- [RIL nr. 25/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 6 februarie 2020
- [HP nr. 5/2019](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 381 din 15 mai 2019

Articolul 156

Suspendarea cursului prescripției răspunderii penale

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal.

(2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

Articolul 157

Lipsa plângerii prealabile

(1) În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile de către persoana vătămată, lipsa acestei plângeri înlătură răspunderea penală.

(2) Fapta care a adus o vătămare mai multor persoane atrage răspunderea penală, chiar dacă plângerea prealabilă s-a făcut numai de către una dintre ele.

(3) Fapta atrage răspunderea penală a tuturor persoanelor fizice sau juridice care au participat la săvârșirea acesteia, chiar dacă plângerea prealabilă s-a făcut numai cu privire la una dintre acestea.

(4) În cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitatea de exercițiu restrânsă sau o persoană juridică ce este reprezentată de făptuitor, acțiunea penală se poate pune în mișcare și din oficiu.

(5) Dacă persoana vătămată a decedat sau în cazul persoanei juridice aceasta a fost lichidată, înainte de expirarea termenului prevăzut de lege pentru introducerea plângerii, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare din oficiu.

Articolul 158

Retragerea plângerii prealabile

(1) Retragerea plângerii prealabile poate interveni până la pronunțarea unei hotărâri definitive, în cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile.

(2) Retragerea plângerii prealabile înlătură răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, retragerea plângerii prealabile se face numai de reprezentanții lor legali. În cazul persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă, retragerea se face cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(4) În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însușită de procuror.

Articolul 159

Împăcarea

(1) Împăcarea poate interveni în cazul în care punerea în mișcare a acțiunii penale s-a făcut din oficiu, dacă legea o prevede în mod expres.

(2) Împăcarea înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă.

(3) Împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței*).

Notă

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 508 din 7 octombrie 2014](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 843 din 19 noiembrie 2014, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 159 alin. \(3\) din Codul penal](#), constatându-se că acestea sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit.

Conform [art. 147 alin. \(1\) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată](#) în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, în intervalul 19 noiembrie 2014-2 ianuarie 2015, dispozițiile [art. 159 alin. \(3\) din Codul penal](#), în măsura în care nu se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit, au fost suspendate de drept, încetându-și efectele juridice începând cu data de 3 ianuarie 2015, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor declarate neconstituționale.

Prin [DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 222 din 20 aprilie 2023](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 441 din 22 mai 2023, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 159 alin. \(3\) din Codul penal](#), constatându-se că soluția legislativă cuprinsă în [art. 159 alin. \(3\) teza finală din Codul penal](#), care privește sintagma „și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței”, este constituțională numai în măsura în care nu se aplică în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o infracțiune pentru care legea a prevăzut în mod expres că este posibilă împăcarea.

Conform [art. 147 alin. \(1\) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată](#) în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, în intervalul 22 mai 2023 - 5 iulie 2023, soluția legislativă cuprinsă în [art. 159 alin. \(3\) teza finală din Codul penal](#), care privește sintagma „și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței”, numai în

măsura în care se aplică în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o infracțiune pentru care legea a prevăzut în mod expres că este posibilă împăcarea, a fost suspendată de drept, încetându-și efectele juridice începând cu data de 6 iulie 2023, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

(4) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face numai de reprezentanții lor legali, iar persoanele cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(5) În cazul persoanei juridice, împăcarea se realizează de reprezentantul său legal sau convențional ori de către persoana desemnată în locul acestuia. Împăcarea intervenită între persoana juridică ce a săvârșit infracțiunea și persoana vătămată nu produce efecte față de persoanele fizice care au participat la comiterea aceleiași fapte.

(6) În cazul în care infracțiunea este săvârșită de reprezentantul persoanei juridice vătămate, dispozițiile [art. 158 alin. \(4\)](#) se aplică în mod corespunzător.

Titlul VIII

Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei

Articolul 160

Efectele grațierii

(1) Grațierea are ca efect înlăturarea, în totul sau în parte, a executării pedepsei ori comutarea acesteia în alta mai ușoară.

(2) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare și măsurilor educative neprivative de libertate, în afară de cazul când se dispune altfel prin actul de grațiere.

(3) Grațierea nu are efect asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

(4) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor a căror executare este suspendată sub supraveghere, în afară de cazul în care se dispune altfel prin actul de grațiere.

Articolul 161

Prescripția executării pedepsei

(1) Prescripția înlătură executarea pedepsei principale.

(2) Prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale în cazul:

- a)** infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise;
- b)** infracțiunilor prevăzute la [art. 188](#) și [189](#) și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei.

La data de 23-03-2012 Alin. (2) al art. 161 a fost modificat de [pct. 3 al art. II din LEGEA nr. 27 din 16 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 180 din 20 martie 2012.](#)

(3) Prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale nici în cazul infracțiunilor prevăzute la [alin. \(2\) lit. b\)](#) pentru care, la data intrării în vigoare a acestei dispoziții, nu s-a împlinit termenul de prescripție a executării.

La data de 23-03-2012 Alin. (3) al art. 161 a fost introdus de [pct. 4 al art. II din LEGEA nr. 27 din 16 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 180 din 20 martie 2012.](#)

Articolul 162

Termenele de prescripție a executării pedepsei

(1) Termenele de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică sunt:

- a)** 20 de ani, când pedeapsa care urmează a fi executată este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 15 ani;
- b)** 5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea;
- c)** 3 ani, în cazul când pedeapsa este amenda.

(2) Termenele prevăzute în [alin. \(1\)](#) se socotesc de la data când hotărârea de condamnare a rămas definitivă.

(3)În cazul revocării sau anulării amânării aplicării pedepsei, suspendării executării pedepsei sub supraveghere ori liberării condiționate, termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare sau anulare a rămas definitivă.

(4)În cazul revocării liberării condiționate, în condițiile [art. 104 alin. \(1\)](#), termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare a rămas definitivă și se calculează în raport cu restul de pedeapsă neexecutat.

(5)În cazul înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii, termenul de prescripție curge de la data când hotărârea de înlocuire a rămas definitivă și se calculează în raport cu durata pedepsei închisorii.

(6)Pedepsele complementare aplicate persoanei fizice și măsurile de siguranță nu se prescriu.

(7)Prin pedeapsa ce se execută se înțelege pedeapsa stabilită de instanță, ținându-se cont de cauzele ulterioare de modificare a acesteia.

Articolul 163

Întreruperea cursului prescripției executării pedepsei

(1)Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei se întrerupe prin începerea executării pedepsei. Sustragerea de la executare, după începerea executării pedepsei, face să curgă un nou termen de prescripție de la data sustragerii.

(2)Cursul termenului de prescripție a executării se întrerupe și prin săvârșirea din nou a unei infracțiuni.

(3)Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei amenzii se întrerupe și prin înlocuirea obligației de plată a amenzii cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității.

Articolul 164

Suspendarea cursului prescripției executării pedepsei

(1)Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei este suspendat în cazurile și condițiile prevăzute în Codul de procedură penală.

(2)Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

Titlul IX

Cauzele care înlătură consecințele condamnării

Articolul 165

Reabilitarea de drept

Reabilitarea are loc de drept în cazul condamnării la pedeapsa amenzii, la pedeapsa închisorii care nu depășește 2 ani sau la pedeapsa închisorii a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, dacă în decurs de 3 ani condamnatul nu a săvârșit o altă infracțiune.

Articolul 166

Reabilitarea judecătorească

(1)Condamnatul poate fi reabilitat, la cerere, de instanță, după împlinirea următoarelor termene:

a) 4 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani, dar care nu depășește 5 ani;

b) 5 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

c) 7 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani sau în cazul pedepsei detențiunii pe viață, comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii;

d) 10 ani, în cazul condamnării la pedeapsa detențiunii pe viață, considerată executată ca urmare a grațierii, a împlinirii termenului de prescripție a executării pedepsei sau a liberării condiționate.

(2)Condamnatul decedat până la împlinirea termenului de reabilitare poate fi reabilitat dacă instanța, evaluând comportarea condamnatului până la deces, apreciază că merită acest beneficiu.

Articolul 167

Calculul termenului de reabilitare

(1)Termenele prevăzute în [art. 165](#) și [art. 166](#) se socotesc de la data când a luat sfârșit executarea pedepsei principale sau de la data când aceasta s-a prescris.

(2)Pentru cei condamnați la pedeapsa amenzii, termenul curge din momentul în care amenda a fost achitată integral sau executarea ei s-a stins în orice alt mod.

- (3)**În caz de grațiere totală sau de grațiere a restului de pedeapsă, termenul curge de la data actului de grațiere, dacă la acea dată hotărârea de condamnare era definitivă, sau de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, dacă actul de grațiere se referă la infracțiuni în curs de judecată.
- (4)**În caz de suspendare sub supraveghere a executării pedepsei, termenul curge de la data împlinirii termenului de supraveghere.
- (5)**În cazul condamnărilor succesive, termenul de reabilitare se calculează în raport cu pedeapsa cea mai grea și curge de la data executării ultimei pedepse.

Articolul 168

Condițiile reabilitării judecătorești

Cererea de reabilitare judecătorească se admite dacă cel condamnat întrunește următoarele condiții:

- a)** nu a săvârșit o altă infracțiune în intervalul de timp prevăzut în [art. 166](#);
- b)** a achitat integral cheltuielile de judecată și și-a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când acesta dovedește că nu a avut posibilitatea să le îndeplinească sau când partea civilă a renunțat la despăgubiri.

Articolul 169

Efectele reabilitării de drept sau judecătorești

- (1)** Reabilitarea face să înceteze decăderile și interdicțiile, precum și incapacitățile care rezultă din condamnare.
- (2)** Reabilitarea nu are ca urmare obligația de reintegrare în funcția din care condamnatul a fost scos în urma condamnării ori de redare a gradului militar pierdut.
- (3)** Reabilitarea nu are efecte asupra măsurilor de siguranță.

Articolul 170

Reînnoirea cererii de reabilitare judecătorească

- (1)** În caz de respingere a cererii de reabilitare, nu se poate introduce o nouă cerere decât după un termen de un an, care se socotește de la data respingerii cererii prin hotărâre definitivă.
- (2)** Condițiile prevăzute în [art. 168](#) trebuie să fie îndeplinite și pentru intervalul de timp care a precedat noua cerere.
- (3)** Cererea respinsă ca urmare a neîndeplinirii unor condiții de formă poate fi reînnoită potrivit Codului de procedură penală.

Articolul 171

Anularea reabilitării

Reabilitarea judecătorească va fi anulată când, după acordarea ei, s-a descoperit că cel reabilitat mai săvârșise o infracțiune care, dacă ar fi fost cunoscută, ar fi condus la respingerea cererii de reabilitare.

Titlul X

Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală

Articolul 172

Dispoziții generale

Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele arătate în prezentul titlu, înțelesul acesteia este cel prevăzut în articolele următoare, afară de cazul când legea penală dispune altfel.

Articolul 173

Legea penală

Prin lege penală se înțelege orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative care la data adoptării lor aveau putere de lege.

Articolul 174

Săvârșirea unei infracțiuni

Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

Notă

În interpretarea și aplicarea [art. 174](#), cu referire la [art. 154 alin. \(2\) teza I din Codul penal](#), stabilește că: Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.

Articolul 175

Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

- a)** exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
- b)** exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
- c)** exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

La data de 01-02-2014 Lit. c) a alin. (1) al art. 175 a fost modificată de [pct. 19 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Notă

Decizie de admitere: [HP nr. 13/2020](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 721 din 11 august 2020:

Întreprinzătorul titular al unei întreprinderi individuale nu are, în sensul dispozițiilor [art. 308 alin. \(1\) din Codul penal](#), calitatea de persoană care exercită permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la [art. 175 alin. \(2\) din Codul penal](#), în raporturile cu întreprinderea individuală.

În cazul în care întreprinzătorul titular al unei întreprinderi individuale exercită un serviciu de interes public care este supus controlului ori supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public, acesta are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor [art. 175 alin. \(2\) din Codul penal](#).

Decizie de admitere - [HP nr. 18/2017](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 545 din 11 iulie 2017:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor [art. 175 alin. \(2\) din Codul penal](#) și, în consecință, stabilește că:

În sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor [art. 175 alin. \(2\) din Codul penal](#).

Decizie de admitere: [HP nr. 37/2022](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 1031 din 24 octombrie 2022:

Persoana care deține o funcție de conducere în cadrul unui partid politic are calitatea de funcționar public potrivit dispozițiilor [art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1968](#).

Persoana care deține o funcție de conducere în cadrul unui partid politic nu are calitatea de funcționar public potrivit dispozițiilor [art. 175 alin. \(1\) lit. b\) teza a II-a](#) și ale [art. 175 alin. \(2\) din Codul penal](#).

Articolul 176

Public

Prin termenul public se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică.

Articolul 177

Membru de familie

(1) Prin membru de familie se înțelege:

- a)** ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- b)** soțul;

c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

(2) Dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute în [alin. \(1\) lit. a\)](#), se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Notă

Decizie de admitere - [HP nr. 52/2021](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 874 din 13 septembrie 2021:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 377 din Codul penal](#), prin raportare la [art. 177 alin. \(2\) din Codul penal](#), pentru determinarea subiecților infracțiunii de incest, stabilirea calității de rude biologice în linie directă sau între frați și surori, în cazul în care subiect al infracțiunii este o persoană adoptată, poate avea loc în condițiile [art. 52 alin. \(1\) și \(2\) din Codul de procedură penală](#) independent de dispozițiile [art. 440](#) și [art. 470 alin. \(2\) din Codul civil](#).

Pentru determinarea subiecților infracțiunii de incest prevăzute de [art. 377 din Codul penal](#), în cazul în care unul dintre aceștia este adoptat, nu se impune stabilirea în prealabil a unui raport juridic civil de rude în linie directă sau frați și surori potrivit [art. 409 din Codul civil](#) raportat la [art. 416 din Codul civil](#) sau [art. 424 din Codul civil](#), după caz, acest aspect putând fi stabilit în absența actelor de stare civilă și a unei acțiuni civile cu acest obiect, în cadrul procesului penal pendinte potrivit mijloacelor de probă prevăzute de [art. 97 alin. \(1\) din Codul de procedură penală](#) prin raportare la [art. 52 alin. \(1\) și \(2\) din Codul de procedură penală](#).

Efectele legăturii de rudenie biologică stabilite într-un proces civil sau chiar în procesul penal pendinte ulterior comiterii faptei de incest retroactivează până la momentul nașterii copilului.

Articolul 178

Informații secrete de stat și înscrisuri oficiale

(1) Informații secrete de stat sunt informațiile clasificate astfel, potrivit legii.

(2) Înscris oficial este orice înscris care emană de la o persoană juridică dintre cele la care se referă [art. 176](#) ori de la persoana prevăzută în [art. 175 alin. \(2\)](#) sau care aparține unor asemenea persoane.

Articolul 179

Arme

(1) Arme sunt instrumentele, dispozitivele sau piesele declarate astfel prin dispoziții legale.

(2) Sunt asimilate armelor orice alte obiecte de natură a putea fi folosite ca arme și care au fost întrebuințate pentru atac.

Articolul 180

Mijloace de plată fără numerar

(1) Prin instrument de plată fără numerar se înțelege un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare, protejat, respectiv protejată, material ori nematerial, respectiv materială ori nematerială, sau o combinație a acestora, altul, respectiv alta decât o monedă cu valoare circulatorie și care, singur, respectiv singură sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului transferul de bani sau valoare monetară, inclusiv prin monedă electronică sau monedă virtuală.

(2) Prin instrument de plată electronică se înțelege un instrument care permite efectuarea de retrageri de numerar, încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică, precum și transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare.

(3) Prin monedă electronică se înțelege valoarea monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor în scopul efectuării de operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică.

(4) Moneda virtuală înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată electronic.

La data de 25-07-2021 Articolul 180 din Titlul X , Partea GENERALĂ a fost modificat de [Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 207 din 21 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 720 din 22 iulie 2021](#)

Articolul 181

Sistem informatic și date informatice

(1) Prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

(2) Prin date informatice se înțelege orice reprezentare a unor fapte, informații sau concepte într-o formă care poate fi prelucrată printr-un sistem informatic.

Articolul 182

Exploatarea unei persoane

Prin exploatarea unei persoane se înțelege:

- a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;
- b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;
- d) obligarea la practicarea cerșetoriei;
- e) **prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.**

La data de 01-02-2014 Lit. e) a art. 182 a fost modificată de [pct. 20 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.](#)

Articolul 183

Consecințe deosebit de grave

Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei.

Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a [noului Cod penal](#), pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor [art. 43 alin. \(5\) din Codul penal](#). În interpretarea dispozițiilor [art. 6 alin. \(1\) din Codul penal](#), în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit [Codului penal anterior](#), determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de [art. 183 din Codul penal](#), prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în [art. 309 din Codul penal](#).

Articolul 184

Faptă săvârșită în public

Fapta se consideră săvârșită în public atunci când a fost comisă:

- a) într-un loc care prin natura sau destinația lui este totdeauna accesibil publicului, chiar dacă nu este prezentă nicio persoană;
- b) în orice alt loc accesibil publicului, dacă sunt de față două sau mai multe persoane;
- c) într-un loc neaccesibil publicului, însă cu intenția ca fapta să fie auzită sau văzută și dacă acest rezultat s-a produs față de două sau mai multe persoane;
- d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate că au caracter de familie, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante.

Articolul 185

Timp de război

Prin timp de război se înțelege durata stării de mobilizare a forțelor armate sau durata stării de război.

Articolul 186

Calculul timpului

(1) La calcularea timpului ziua se socotește de 24 de ore, săptămâna de 7 zile, iar anul de 12 luni. Luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă.

(2) Dacă limita de pedeapsă este exprimată într-un termen pe luni care nu este divizibil cu fracția de majorare sau reducere ce ar urma să se aplice, fracția se va aplica asupra termenului transformat în zile, după care durata obținută se transformă în luni. În acest caz, luna se socotește de 30 de zile și se iau în calcul doar zilele întregi rezultate din aplicarea fracției.

(3) În cazul limitelor de pedeapsă exprimate în ani se aplică în mod corespunzător dispozițiile [alin. \(2\)](#), transformarea făcându-se între ani și luni.